

COMAPP - Community Media Applications and Participation

Közösségi Média Alkalmazások és Részvétel

- Kézikönyv -

Kézikönyv

“COMAPP - Community Media Applications and Participation”

Képzés trénereknek, jegyzetek és kurzusanyagok, amelyek a felnőttképzésben megjelenő generációk közötti és kultúrák közötti kommunikáció különböző eszközeit, lehetőségeit mutatják be a mobil tanulás, az okostelefon, az interaktív internetes térképek és a geocaching („kincskeresés”) alacsony költségvetésű technológiáinak alkalmazásával.

Traudel Guennel, 2013, augusztus

Magyar fordítás: Nagy Helga

A kurzus leírása, a jegyzetek és az összes kapcsolódó tananyag a COMAPP partnerek együttműködésének eredményeként jött létre. Nem nyereségérdekelt képzések esetében ingyenesen felhasználható.

Layout: Anja Bechstein

A kézikönyv és a további kurzusanyagok valamint a projektet és a partnereket érintő további információk megtalálhatóak a következő honlapon:

<http://www.comapp-online.de>

Ez a projekt az Európai Bizottság támogatásával valósult meg.

A publikáció tartalma kizárólag a szerzők nézeteit tükrözi, azért az Európai Bizottságot felelősség nem terheli.

Projekt száma: 517958-LLP-1-2011-1-DE-GRUNDTVIG-GMP

Szerződés száma: 2011 – 3978 / 001 - 001

Tartalom:

1. Rövid útmutató a COMAPP kurzushoz, kézikönyv és tanítási erőforrások	3
2. Bevezetés	5
2.1 Innovatív korszerű médiaképzés trénereknek	5
2.2 A COMAPP Projekt háttere, partnerek	6
2.3 A kézikönyv	7
2.4 Kitekintés: E-befogadás és intergenerációs/interkulturális médiamunka	8
3. A kurzus leírás	9
3.1 Tartalom és szerkezet	9
3.2 A képzés elméleti és gyakorlati háttere	11
3.3 A kurzus tananyaga	12
3.4 Az egyes napok/egységek céljainak és tartalmának áttekintése	18
3.4.1 Nyitó találkozó	18
3.4.2 - 1.Nap	18
A kurzus (célok, tartalom, módszertan) és a résztvevők bemutatása, az interjúkészítés technikái, hangséta – interjú, hang- és képrögzítés	18
3.4.3 – 2.Nap	19
Az interaktív hotspot létrehozása: digitális hang- és képszerkesztés, rövid, online szövegek írása	19
3.4.4 - 3.Nap	20
Webhelyek, interaktív online térképek létrehozása OpenStreetMap (OSM) generátorral	20
3.4.5 - 4.Nap	21
Saját weboldal létrehozása, geocaching	21
3.4.6 - 5.Nap	22
Tanítási, tanulási képességek, értékelés	22
3.4.7 Kirándulás	22
3.5 A kurzus curriculum rugalmas használata	22
4. Kilátások	24
5. Felhasznált irodalom	25
6. Gyakran ismételt kérdések (GYIK)	27
7. Függelék	29
A) Kérdőívek	
B) Jegyzetek	

1. Rövid útmutató a COMAPP kurzushoz, kézikönyv és tanítási erőforrások

A COMAPP betűszó az elgondolás szerint magában foglalja közösség (Community), alkalmazások (Apps) és térképek (Maps) szavak rövidítéseit.

A COMAPP kurzus:

- Egy új módja a helyspecifikus hangfelvételekkel, képekkel, leírásokkal és további linkekkel bővített interaktív térképek létrehozásának.
- A közösségi életben résztvevő csoportok okostelefonok használatával elkészíthetik saját kreatív interpretációikat a helyről, ahol élnek, dolgoznak, játszanak feldolgozva a múltat, jelent és az elképzelt jövőt is.
- Oktatási módszerek, kurzus tervek, erőforrások, esettanulmányok és tanácsok, melyek hasznosan támogatják a tanárokat és tanulókat különböző közösségekben és képzési szituációkban.
- A COMAPP Generátor: egy innovatív eszköz online, multi-média térképek létrehozásának.
- Kizárólag szabad és ingyenesen elérhető szoftvereket alkalmazunk ebben a projektben. Digitális részvétel költségek nélkül!
- Ösztönzi az együttműködést, a bevonódást, integrációt és erősíti az érdekérvényesítési képességet egyaránt a tanároknak és tanulóknak.

Célok:

Kompetencia fejlesztése, az elektronikus média aktív használata.

Innovatív módszerek megismertetése a médiaműveltség fejlesztéséhez, mely elősegíti a generációk és kultúrák közti párbeszédet.

Olyan képzési módszerek és gyakorlatok bemutatása, amelyek a résztvevőket, tanulókat a média tartalmak gyártási folyamatának középpontjába emelik.

Célcsoport:

Kiknek készült a kurzus?

A COMAPP kurzusa az 'élethosszig tartó tanulás' programjával foglalkozó, különféle területeken működő ügynökségeknek, és trénereknek készült: „digitálisan hátrányos helyzetűekkel”, például időskorúakkal, bevándorlókkal foglalkozó tanároknak, felnőttképzőknek, szociális munkásoknak.

Egyetemi diákoknak, iskolásoknak minden bizonnyal vannak már tapasztalataik a közösségi média használatában, ámde ez a kurzus őket is arra ösztönzi, hogy ezeket a képességeiket továbbfejlesszék és aktívan vegyenek részt a tartalmak gyártásában.

A képzők csapata:

Milyen tapasztalatokkal és képességekkel kell rendelkeznie a trénernek a kurzus levezetéséhez?

Ez egy korszerű technikákat alkalmazó kurzus, így a tanuló-középpontú tréningekben és a multimédiás anyagok és tartalmak gyártásában. Jártas, tapasztalt képzőnek kell vezetnie.

A legújabb infokommunikációs technológiák alkalmazására is figyelemmel kell lenni, talán érdemes egy szakember segítségét is igénybe venni, hogy a kurzus céljai maximálisan teljesüljenek.

A képzők csapatában, amennyiben lehetséges, vegyen részt egy művészeti gyakorlattal rendelkező személy is, író, képzőművész vagy zenész.

A kurzus előtt:

A kurzus megkezdése előtt érdemes felmérnünk a résztvevők képességeit és előzetes tudásukat. Ehhez a kézikönyv függelékében található kérdőívet használhatjuk. Szintén a függelékben található egy szerkesztett lista azokról az alkalmazásokról, szoftverekről, melyeket kurzus folyamán használni fogunk, és amelyeket le kell tölteni az okostelefonokra.

Lásd a függelékben:

A) Kérdőív: Előzetes kérdőív a résztvevők számára

B) Jegyzet: A szükséges android alkalmazások listája

A képzés menete:

1.NAP: Lásd 3.4.2 fejezet

- Üdvözlés és „bemelegítő” gyakorlatok

A résztvevőknek itt lehetőségük van megismerni egymást, beszámolni a már meglévő tudásukról, a kurzussal kapcsolatos várakozásaikról, valamint megegyezni a csoporton belüli szabályokról és a képzés folyamatáról.

- A kurzus bemutatása - célok, tartalom, módszer. Az újságírói interjú készítésének technikái
- Hangséta
- Interjúk felvétele, hangok és fényképek

2.NAP: Lásd 3.4.3 fejezet

- Az interaktív hotspot-ok létrehozása
- Digitális hang- és képszerkesztés
- Online szövegek írása

3.NAP: Lásd 3.4.4 fejezet

- Interaktív online térképek létrehozása a COMAPP OpenStreetMap (OSM) generátorral

4.NAP: Lásd 3.4.5 fejezet

- Egyéni weboldalak létrehozása
- Geocaching („kincskeresés”)

5.NAP: Lásd 3.4.6 fejezet

- Készségek és képességek tanulása, tanítása
- Készségek és képességek értékelése

Jegyzetek és kérdőívek a függelékben találhatók. További anyagok képzőknek és tanulóknak, Power Point prezentációk, olvasmányok és esettanulmányok a www.comapp-online.de weboldalon.

GYIK – Gyakran ismételt kérdések:

Lásd 6. fejezet és a www.comapp-online.de weboldal

További példák, térképek és hasznos irodalom a www.comapp-online.de weboldalon.

2. Bevezetés

2.1 Innovatív korszerű médiaképzés trénereknek

Navigáció, kommunikáció, fényképezés, videózás, hangrögzítés és útvonalak – mindez folyamatos internetkapcsolattal: az okostelefonok és iPhone-ok már nem hasonlíthatók össze a hagyományos mobiltelefonokkal. Ezek már mind multifunkcionális, multimédia eszközök, és népszerűségük gyorsan növekszik. Oktatási és képzési környezetben mindazonáltal eddig kevéssé alkalmazták az okostelefonokat, annak ellenére, hogy igen érdekes lehetőségeket nyújt az aktív médiahasználat bemutatására, különösen a generációk és kultúrák közötti ifjúsági tevékenységekben és a felnőttoktatásban. Ez a kézikönyv és az EU által támogatott **COMAPP „Közösségi média, alkalmazások és részvétel”** program további eredményei hozzásegítenek ezen lehetőségek használatához az említett területeken. Például a projekt által fejlesztett internetes térképek létrehozását segítő COMAPP térképgenerátor használatával bárki ki tudja alakítani saját interaktív multimédiás térképét kedvenc helyszíneiről, szomszédságáról, lakóhelyéről, közösségi tereiről, hangokkal, interjúkkal, fényképekkel kiegészítve, színesítve.

A kézikönyv gyakorlatorientált, részletesen megtalálható benne, hogyan kivitelezhető egy ilyen tréning és hogyan hozzunk létre médiatartalmakat ezeknek az eszközöknek a használatával. Bemutatja az okostelefonok használatát, különböző tematikájú interaktív térképek és honlapok létrehozását, a geocaching alkalmazást, és mindemellett számos pedagógia és didaktikai szempontot is. A függelékben számos kapcsolódó anyag, jegyzet és olvasmány található.

Kézikönyvünk az „élethosszig tartó tanulás” programjával foglalkozó, különféle területeken működő ügynökségeknek, és trénereknek készült: „digitálisan hátrányos helyzetűekkel”, például időskorúakkal, bevándorlókkal foglalkozó tanároknak, felnőttképzőknek, szociális munkásoknak. Változatos, innovatív módokon segíti a médiaműveltség növelését, miközben erősíti a különböző generációk és kultúrák közti párbeszédet. Cselekvési stratégiákat mutat be a személyiségre orientált, befogadó iskolai oktatásra - amelyek támogatják a generációk és kultúrák közötti együttműködést -, valamint a kompetens, aktív elektronikus média használatára vonatkozóan (e-befogadás, médiaműveltség). Az új elektronikus média lehetőségeinek használatával erősödhet a társadalmi részvétel, az intergenerációs és interkulturális megközelítés pedig segíti a kommunikációt, a megértést és a kapcsolatfelvételt, a meglévő hiányok és korlátok leküzdését.

2.2 A COMAPP Projekt háttere, partnerek

COMAPP célja az, hogy az új média lehetőségeket mindenki számára elérhetővé tegye és ezáltal új lendületet adjon az interkulturális és a generációk közötti találkozásokra, az információs társadalomban való részvételre. A COMAPP kurzus felkészíti az oktatókat arra, hogy ez a cél a saját tevékenységi területükön is megvalósíthatóvá váljon, aktív média használatával, internet és okostelefonok alkalmazásával, eredeti, kreatív médiatartalmak létrehozásával. Alapvető indíttatásunk és gondolatunk a projekttel kapcsolatosan eredetileg az volt, hogy miután minden elkészült anyag ingyen, költségek nélkül elérhető honlapunkon (www.comapp-online.de), sokféle területen egyre többször alkalmazásra kerül, egyre több helyen hallanak róla, ismerik meg, és használatuk közben újabb és újabb ötletek merülnek fel, további kreatív megoldásokat és innovációs projekteket hív életre és végül az egész Európa oktatási színterét átalakítja, mint egy nagy hólabda, melyet minél tovább görgetnek, annál nagyobbra nő.

A COMAPP projektet 2011 december és 2013 november között az EU „élethosszig tartó tanulás” Grundtvig keretprogramja támogatta. A projekt magában foglalja két ezt megelőző program, a „META Europe” (www.meta-europe.de) és a „Crosstalk” (www.crosstalk-online.de) tapasztalatait is, melyeket szintén a keretprogram támogatott.

A média területén már oktatási tapasztalatokkal rendelkező projektpartner hat Európai Unió országából vett részt. A német Freiburgi Oktatási Egyetem végezte a főkoordinációt, két másik, egy lengyel és egy angol egyetem bevonásával, és ezen kívül még civil szervezet tette ki a csapatot, utóbbiak non-profit közösségi rádiók voltak, a finnországi Turkuból, a spanyol Algodonales-ből, Budapestről, Magyarországról és a németországi Freiburgból. Az első év folyamán a résztvevők munkacsoportokat alkotva fejlesztették és tesztelték a különböző képzési egységeket és a kísérő tananyagokat. A második évben ezeket a részleteket egységessé téve kialakítottak egy 5 napos tréninget felnőttképzők, szociális munkások és tanárok számára. Az eredményt két nemzeti szintű tesztkurzuson próbáltuk ki Sunderlandben Angliában, és a németországi Freiburgban, majd egy nemzetközi szintű képzést is megszerveztünk Spanyolországban, Algodonales-ben, ahová már sok európai országból vártuk a résztvevőket. A képzési és tananyagok, a gyakorlatok, tanítási segédletek, ugyanúgy ahogyan a COMAPP OpenStreetMap Generátor (az interaktív térképek létrehozását segítő szoftver), amiket kifejezetten ennek a projektnek a keretében fejlesztettünk, ezeken a képzéseken használat közben próbáltuk ki, értékeltük és szükség esetén továbbfejlesztettük. Ezek az anyagok hat nyelven ingyenesen elérhetőek az alábbi weboldalon: www.comapp-online.de.

Továbbá elérhetőek azok a linkek is, amelyeken különböző interaktív multimedia térképeket tettünk közzé. Néhány ezek közül:

- Multimédiás történelmi városnézés „Ekkehard lépései nyomán”– egy generációk közötti párbeszédet segítő projekt a németországi Singen általános iskolájának bevonásával.www.ekkehard-guide.de
- „A Sunderlandi Wear folyó története” (Anglia) multimédiás séta a Wear folyó partján, amelynek során megismerkedhetünk a régió ipari és bányászati és hajógyári múltjával is. <http://comapp-sunderland.info/groupmap.html>
- „Történetmesélés” – Európa különböző országaiból érkező résztvevők családi történetei. (Freiburg/Deutschland):

<http://rdl.de/images/2012/audioguide/stories5.html>

2.3 A kézikönyv

Ez a kézikönyv bemutatja a teljes képzést, a különböző képzési egységeket, tanítási módszereket, gyakorlatokat, melyek a tanulókat a médiatartalom gyártásának középpontjába helyezi. Tippeket, ötleteket és praktikus tanácsokat ad arra vonatkozóan hogyan lehet az egész tananyagot vagy egyes részeit az eltérő nemzeti vagy nemzetközi környezetnek megfelelően alkalmazni. A részletes képzési curriculum (3.3) és a jegyzetek (írott tananyagsegédletek) és a képzés alatt használható más anyagok is (függelék) szinten megtalálható ebben a könyvben.

A kurzus megvalósításáról szóló szakasz előtt adunk egy rövid kitekintést (2.4.) az e-befogadásról és az intergenerációs/interkulturális kommunikációról és a médiahasználat közbeni, általi tanulási folyamatokról.

2.4 Kitekintés: E-befogadás és intergenerációs/interkulturális médiamunka

A mai európai társadalom a következőképpen írható le:

- ❖ globális társadalom, mely számtalan különféle kultúrát magába foglal¹
- ❖ öregedő társadalom (Meyer, Mollenkopf, ed. 2010)
- ❖ információs társadalom (Webster 2006).

A média egyre inkább kiemelkedően fontos szerepet játszik társadalmunkban, közösségi, szakmai és magánéletünkben. Ezzel párhuzamosan a digitális szakadék is folyamatosan nő (az Európai Bizottság 2010-es indítványa az e-befogadásról). A társadalom nem minden rétegének adott a hozzáférés médiaműveltség eléréséhez, amely lehetővé tenné az információs társadalomban való aktív részvételt. Ez a probléma főként az idősödő korosztályt, a formális oktatásból korán kimaradottakat, bevándorlókat és kisebbségek tagjait érinti (Sciadas 2005).

A COMAPP projekt a következő válaszokat adja erre a kihívásra:

- ❖ A „digitális szakadék” „e-befogadással” ellensúlyozható. A kreatív médiatartalmakat illetően az okostelefonok és az internet a megosztást és a cserét segítik elő. Az okostelefonok eladása növekvőben van, és minél olcsóbbakká válnak annál hamarabb, már belátható időn belül, átveszik a hagyományos mobiltelefonok helyét és a társadalmunk minden területén megjelennek².
Ebben a projektben kizárólag ingyenesen elérhető szoftvereket alkalmazunk, melyek lehetőséget nyújtanak a konvencionális alkalmazások (pl. GoogleMap) kikerülésére, így a digitális részvétel költségeik nélkül elérhetővé válik.
- ❖ Az aktív médiahasználat és tartalomgyártási folyamatok elősegítik a különböző generációk és kulturális háttérrel rendelkezők, bevándorlók és etnikai csoportok közti társadalmi párbeszéd elindulását. A résztvevők együtt dolgoznak saját, közsférát is érintő, médiatartalmaik létrehozásán és e munka során a különböző háttérű, indíttatású, kultúrájú emberek egyenrangú felekként megismerik és elismerik egymást.

¹ Szakképzési ágazatot érintve bővebben itt: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:135:0008:0011:EN:PDF>
² lásd. <http://pewinternet.org/Reports/2013/Smartphone-Ownership-2013.aspx>,
http://www.bitkom.org/de/presse/74532_73749.aspx

3. A kurzus leírás

3.1 Tartalom és szerkezet

Az itt példaként bemutatott ötnapos képzés kialakításában, a fő hangsúlyokat, - amelyek a tananyagban is tükröződnek (3.3), a következő szempontokra helyeztük:

- az akusztikus észlelés iránti érzékenység, interjúkészítési technikák, hang és képrögzítés és digitális szerkesztés, hangos útikönyvkészítés.
- multimédiás és nyilvános terek: egy internetes virtuális túra elkészítése az OpenStreetMap használatával; internetes publikálás, egy egyszerű weboldal létrehozása, geocaching („kincskeresés”).
- gyakorlatorientált intergenerációs, interkulturális oktatás, amely elősegíti a különböző kulturális és generációs háttérrel rendelkezők együttműködését, és részvételét, oktatási programok értékelési formái.

A formális képzés mellett, a kurzus tartalmaz olyan egységeket és tevékenységeket is, amelyek során lehetősége van a résztvevőknek megismerni egymást (kurzusmenet: 1.nap, 10:30 – 11:50), beszámolni az előző nap céljairól és eredményeiről (egy új nap kezdetén), szabadon felhasználható órákat, amelyekben bemutathatják saját munkájukat, projektjeiket (általában az ebédszünet előtt), értékelhetik a képzés folyamatát, elmondhatják véleményüket és új ötleteiket, tanácsaikat a következőkre vonatkozóan.

A kurzus (3.3.) napi 6 és fél órát igényel, természetesen rövid szünetekkel megszakítva, és a következőképpen tagolódik:

A táblázat minden egységhez kapcsolódóan megadja:

- ❖ az időkeretet,
- ❖ a témát,
- ❖ a tartalom és a módszer rövid leírását,
- ❖ a tréner feladatait minden egységhez kapcsolódóan, ami természetesen megegyezés szerint változtatható a helyi igényeknek megfelelően,
- ❖ tananyagokat, jegyzeteket, linkeket, amelyek az adott egységhez kapcsolódnak. (A számozott jegyzetek a kézikönyv függelékében találhatóak.)

A technológiai szükségletek tekintetében a képzés úgy lett kialakítva, hogy egy jó infrastruktúrával rendelkező városi és egy egyszerűbb felszereltségű vidéki környezetben is egyaránt használható és megvalósítható legyen. Bármelyik esetben alapszükséglet a stabil internetelés és 15-20 résztvevő esetében kb. 8-10 személyi számítógép vagy laptop. Hogyha a résztvevők saját eszközeiket, laptopjaikat használják, ne felejtjük el a képzést

megelőzően a szükséges szabad szoftvereket, pl. az Audacity-t a hangok és az InfranView-t a képek szerkesztéséhez, azokra letölteni. (az Audacity installáláshoz lásd: www.comapp-online.de weboldalon elérhető *Audacity* kézikönyvet). Amennyiben vezeték nélküli internet elérésünk van (WLAN vagy WIFI), különösen vidéki környezetben, sokszor adódik, hogy a kapcsolat nagyon lelassul, főként amikor párhuzamosan többen is online alkalmazást használnak. Néhány folyamatot, például a multimédiás térkép létrehozásánál az adatátvitelt ez az instabil kapcsolódás meg is szakíthat. Ilyen esetekben érdemes a feltöltéseket a munkacsoportok szerint időben egyeztetni, hogy ne mindenki egyazon időben próbálja továbbítani az elkészült médiafájlokat, hanem inkább egymás után. Amikor olyan helyen dolgozunk, ahol jó az infrastruktúra, stabil a kapcsolat, ugyanakkor szigorú biztonsági előírások szabályozzák az internethasználatot, például egy egyetemen belül, előfordulhat, hogy egy-egy tűzfal blokkolja a megkísérelt adatfeltöltést. Ebben az esetben lépünk kapcsolatba a rendszerért felelős személyekkel, hogy engedélyezzék a munka során szükséges műveletek elvégzését (telepítés, hozzáférés, adatátvitel/feltöltés).

A legoptimálisabb esetben a résztvevők saját telefonjukat hozzák magukkal és annak használatával oldják meg a feladatokat. Fontos, hogy még a kurzus kezdete előtt megkapják azt a listát, amely azokat a szoftvereket tartalmazza, amelyekre a képzés során szükség lesz, hogy installálni tudják (lásd függelék 2.jegyzet) és már használatra kész állapotban legyenek az első találkozón. Azoknak a résztvevőknek, akiknek nincsen okostelefonjuk, kölcsönözzünk egyet.

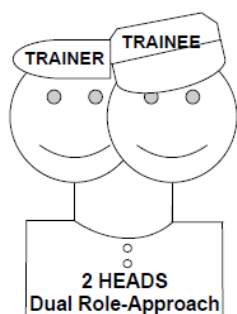
A helyszínt illetően, egy 15-20 fős csoport számára a legideálisabb két különálló nagy terem, - az egyik számítógépterem, PC/laptop munkaállomás/2fő. A másik helyiségben az asztalok és székek legyenek szabadon mozgathatóak, hogy rugalmasan a képzés gyakorlati feladataihoz alkalmazkodva átrendezhető legyen (lehetőség szerint projektor is legyen a teremben). A résztvevők számától függően jó, ha van egy-két kisebb terem is pluszban, ahol külön dolgozhatnak egyes munkafázisokon.

A kézikönyvben bemutatott tananyag alapvetően a mediterrán országok időbeosztásához alkalmazkodik (délelőtti foglalkozás 10:00- 13:30 között, délután 17:00-20:00). Észak és Közép-európai országokban természetesen az időbeosztások az adott környezethez igazíthatóak – kora reggeli kezdés és korábbi befejezés délután.

Összegezve: az itt bemutatott tananyag konkrét példája egy lehetséges kurzusnak, és a számos tanulást, tanítást támogató segédanyaggal együtt hasznos és rugalmas keretét adhatja több hasonló képzésnek és koncepciónak. Mindazonáltal a kurzust minden alkalommal hozzá kell igazítani az adott lokális körülményekhez, rendelkezésre álló idő, helyszín célközönség. stb. tekintetében.

3.2 A képzés elméleti és gyakorlati háttere

A tréning alapja a résztvevő-orientált megközelítés, amely a médiatartalom gyártási folyamatának közepébe helyezi a tanulót. Ezt a gyakorlatorientált médiaoktatás elméletére (Schorb 2011, Schell 2006, Günnel 2010 and 2006), a projekt módszerre (Frey 1982) és a holisztikus tanulás elméletére (Flake 1993) támaszkodva alakítottuk ki. A közös nevező ezekben a megközelítésekben az, hogy valamennyi autonóm, önálló egyénként közelít a tanulókhöz, akik aktív partneri részvétellel viszonyulnak az adott témához, a többi tanulóhoz, és a tevékenységek során sajátítják el a megszerezni kívánt tudást. Ahol a média megjelenik, ott nagyon fontos szerepet játszik a kreativitás, ami a résztvevők maguk által gyártott médiaprodukciójában, médiatartalomban megjelenik, valamint az eredményeket és a létrehozás folyamatát érintő kritikai visszajelzések.

Az itt bemutatott képzést elsősorban haladó kurzusnak szántuk olyan oktatóknak, trénereknek, akik az itt tanultakat saját területeiken hasznosíthatják a saját Különbéle célcsoportjaikkal való munkában. Ezt a hozzáállást tovább erősítve úgynevezett **„kettős szerep megközelítést”** dolgoztunk ki, figyelemmel speciálisan azok szükségleteire, akik maguk is oktatnak. Kezdetől fogva a résztvevők arra vannak bátorítva, hogy gyakran váltsanak nézőpontot és szerepet, egyszerre legyenek új tudást szerző tanulók és tanárok, akik ezt a tudást hasznosítani fogják saját munkakörnyezetükben. Ilyen módon a résztvevők folyamatosan visszajeleznek, reflektálnak és kísérleteznek azokkal a gyakorlati alkalmazásokkal, amiket éppen megtanultak. Ezek a visszajelzések, kísérletek magukban foglalják a tartalom és módszer alkalmazási lehetőségeinek vizsgálatát, különböző más célcsoportok tekintetében, a koncepciók és értékelési stratégiák megbeszélését.

Egy másik lehetőség, amikor a képzés egységeit rugalmasan hasznosítjuk és közvetlenül a felnőttoktatásban résztvevők, bevándorlók, időskorúak és hátrányos helyzetű célcsoportok képzésében alkalmazzuk. Ebben az esetben természetesen a leendő oktatókat érintő “kettős szerep megközelítést” alkalmazó egységek és gyakorlatok elhagyhatóak, ugyanúgy ahogyan az oktatási módszereket és értékelési eszközöket tárgyaló részek (5. nap).

A kurzus többféle munkamódszert alkalmaz. Annak érdekében, hogy minél többféle tanulási forma legyen jelen a képzésen, kisebb egységekben lehetőség nyílik egyéni és csoportmunkára, közös megbeszélésekre, folyamatos visszajelzésekre, konstruktív kritikai észrevételekre, véleményformálásra, mind a csoport, mind a tréner részéről, melyek által tovább formálható kurzus tartalma és megvalósítása.

3.3 A kurzus tananyaga

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
Üdvözlés					
	19:00-21:00	Üdvözlő találkozó	Érkezés, bemutatkozás, vacsora.		Bevezető kérdőív (ha még nem let előzetesen kitöltve) Jegyzet 1: meneterend a résztvevőknek Jegyzet 2: a szükséges android alkalmazások listája
1. nap: A kurzus (célok, tartalom, módszer) és a résztvevők bemutatása. Az újságírás és interjúkészítés technikái. Hangséta: interjúk, hangok és fotók rögzítése					
	10:00-10:30	Általános célok, bevezetés	A COMAPP projekt: célok, a weboldal bemutatása. Interaktív online térképek. Gyakorlatorientált Media Pedagógia (Action Oriented Media Pedagogy, AOMP) , holisztikus megközelítés, intergenerációs és interkulturális tanulás, szerepcsere (módszertani megközelítés “dual heads”).		ppt , “COMAPP célok, módszerek és térképszerkesztés” slide 2 – 5 COMAPP-honlap: http://www.comapp-online.de
	10:30-11:00	Bemutatás a csoportnak	Bemutatás a csoportnak: hangláda (soundbox) intrók. feladat: párokat kell alkotni, minden páros választ egy vagy két hangot a saját bemutatkozásához és pár szóban elmesélik miért is jöttek erre a kurzusra.		hangládák (sound boxes)
	11:00-11:10	Alapszabályok	Közös csoport megbeszélés a kurzus alapszabályainak megfogalmazása, kereteinek felállítása.		Flip chart, pencils
	11:10-11:50	Képességek, készségek a csoportban	Fiesta! milyen képességekkel, készségekkel rendelkezünk mint csoport? általános készségek, miben vagyok jó?... , média, okos telefonok és alkalmazások. hány okostelefont használunk és hányszor használtunk már? A csoport gyengeségeinek és erősségeinek összeírása. feladat:szervezetek egy bulit és hirdessétek, osszátok meg medián keresztül! ki mit csinál? 3-4 fős csapatok		Kártyák, tollak, ceruzák

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
			feladat: - a feladat ismertetése a tréner által (5 perc) - írjátok le milyen képességekkel készségekkel rendelkeztek (10 perc) - beszéljétek meg a leírtakat (10 perc) - a leírtakat ragasszátok a falra és közösen is beszéljétek át. (15 perc)		
	11:50-12:15	Az internetes térképek felfedezése	Az internetes térképek bemutatása és felfedezése – ki a célközönségünk? Hogyan illesztünk be szöveget, hangot és képeket? Az internetes térkép célközönsége, felhasználói a résztvevők egyénileg is felfedezik az internetes térképek használatát és közösen is megbeszéljük		ppt , “COMAPP célok, módszerek és térképszerkesztés” slide 6-8 COMAPP-honlap: http://www.comapp-online.de
	12:15-12:30	Szünet			
	12:30-13:00	Bevezetés a felvételkészítéshez	Képek és hangok rögzítése. ismerkedés az okostelefonnal.		Jegyzet 3: hangfelvétel okostelefonnal
	13:00-13:30	Indító gondolatok a résztvevőktől	A résztvevői bemutatják küldőintézményüket, projektjeiket, médiumukat.		
	13:30-17:00	Szünet			
	17:00-17:45	Interjú	Bevezetés az interjúkészítésbe: kutatás, kérdésfeltevés, technikai szempotok, mikrofonok.		ppt „COMAPP célok, módszerek és térképszerkesztés” slide 9-13 Jegyzet 4: az újságírásról és interjúkészítésről
	17:45-18:30	A hangséta bemutatása	Útvonal, hotspot-ok, feladatok (ötletek és hanggyűjtemények, körülvevő hangok, zajok rögzítése, kreatív írás, interjúk és hangok), csapatépítés.		ppt „COMAPP célok, módszerek és térképszerkesztés” slide 14-20 Jegyzet 5: hotspot-ok generálása
	18.30 -19.45	Hangséta	Gyalogos túra felvételekkel : beleértve interjúkat helyi lakosokkal helyi érdekességekről, valamint egy vers írása vagy rögtönzése (még a séta elején)		Jegyzet 6: egyszerű gyakorlat akusztikus környezetben Elkészített helyi térkép

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
	19.45-20.00	Értékelés	Szóbeli visszajelzések		
2. nap: Egy interaktív hotspot létrehozása: képek és hangok digitális szerkesztése, online szövegek készítése					
	10:00-10:30	Bemelegítés, áttekintés	Bemelegítő gyakorlatok, nyitott kérdések, az előttünk álló nap megtervezése.		
	10:30-11:00	A közös térkép megtervezése	Közös megbeszélés: Mit gyűjtöttünk eddig össze? Kitalálni/felvázolni egy közös térképet, hotspot-okkal. Mit szeretnének a résztvevők elérni?		Flip chart
	11:00-11:45	Az adatok mentése	Az összegyűlt médiafájlokat, felvételeket, adatokat lementeni a számítógépre. Néhány példát meghallgatni .		különböző eljárások,
	11:45–12:00	Bevezetés a térkép szövegezéshez, hang és képbeillesztéshez	Miért és hogyan változtatunk képméretet? Hogyan szerkesztünk szöveget és hangokat a térképhez?		ppt „COMAPP célok, módszerek és térképszerkesztés” slide 19-22 Jegyzet 7: tervezés a COMAPP-generátorral
	12:00-12:45	Részletes tervezés kiscsoportokban	Csoportmunka: minden csapat megtervezi a saját hotspot-ját. Milyen további anyagokra van szüksége a csoportoknak?		a szükséges anyagok egy-egy hotspot létrehozásához
	12:45-13:00	Szünet			
	13:00-13:30	Indító gondolatok a résztvevőktől	A résztvevői bemutatják küldőintézményüket, projektjeiket, médiumukat.		
	13:30-17:00	Szünet, ebéd			
	17:00-17:15	Bevezetés az online szövegszerkesztésbe	Hogyan írjunk tömören?		Jegyzet 7: tervezés a COMAPP-generátorral
	17.15-18.45	Szövegírás	A csoportok megfogalmazzák szövegeiket a hotspot-hoz		
	18:45-19:00	Képszerkesztés	Hogyan csökkentjük a képméretet, vágjuk meg a képet?		A szoftver bemutatása (pl. Irfan View)
	19:00–19:45	Hangvágás	Bevezetés az “Audacity” vágóprogramhoz, a résztvevők megszerkesztik saját hanganyagaikat a hotspot-hoz.		Jegyzet 8: Audacity Olvasmány: Audacity 2.0
	19:45-20:00	Értékelés	Rövid írásbeli visszajelzés az első két napról		Kártyák

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
			.		
3. nap: A webes felületek, interaktív online térképek létrehozása az OpenStreetMap (OSM) generátorral					
	10:00–10:15	Célok, feladatok	Az előttünk álló nap megtervezése		
	10:15-11:45	Szerkesztési feladatok a hotspot elkészítéséhez	Csoportmunka, a szöveg képek és hangok szerkesztése a hotspot-hoz		
	11.45- 12.00	Szünet			
	12:00–13:00	Egy FTP-szerver létrehozása	FTP, a weboldalak tárhelye: mindenki létrehozza saját FTP szerverét, ingyenes tárhelyek használatával (pl. bplaced). A fájlok egyéni feltöltése a szerverre.		Jegyzet 9: webfelület létrehozása
	13:00-13:30	Indító gondolatok a résztvevőktől	A résztvevői bemutatják küldőintézményüket, projektjeiket, médiumukat.		
	13.30-17.00	Szünet, ebéd			
	17:00-17:30	OSM, google térképek	Háttérinformációk az OSM-hez, google térképekhez. Különböző térképalkalmazások összehasonlítása, gyengeségeik és erősségeik.		Jegyzet 10: Térképek az interneten
	17:30-18:30	Generátor, bevezetés és gyakorlat	Bevezetés az OSM generátorhoz. A résztvevők megismerkednek a generátorral, egyénileg beillesztik az első vizuális és audio elemeket a térképre.		Jegyzet11: roved használati útmutatás az OSM-generátor-hoz Olvasmány: OSM Generator
	18:30-18:45	Szünet			
	18:45-19:30	A közös térkép szerkesztése	Feltöltések a közös térképhez. A résztvevők tovább dolgoznak az OSM-mel		
	19:30-20:00	Észrevételek, visszajelzések	A csoport térkép bemutatása, észrevételek és visszajelzések		
4. nap: egyéni weboldal létrehozása, a Geo caching, “kincskeresés”					
	10:00-10:30	Bemelegítés, célok	Bemelegítő gyakorlatok, nyitott kérdések, célok, az előttünk álló nap megtervezése		
	10:30-12:00	Weboldal létrehozása	Mindenki egyénileg létrehoz egy nagyon egyszerű weboldalt. HTML-dokumentum létrehozása ami linket is tartalmaz.		Jegyzet 9: weboldal létrehozása Jegyzet 12: OSM projektek bevonása
	12:00-12:15	Szünet			

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
	12:15-13:00	Bevezetés a geo caching-be	A Geo caching egy intellektuális kihívást jelentő, GPS alapú szabadtéri játék		Bemutató
	13:00-13:30	Indító gondolatok a résztvevőktől	A résztvevői bemutatják küldőintézményüket, projektjeiket, médiumukat.		
	13:30-17:00	Szünet			
	17:00-18:00	A cache fájlok importálása az okostelefonokra	Megtalálni, letölteni és használni online geo cache információkat okostelefonnal, vagy egyéb kültéri eszközzel. A résztvevők gpx fájlokat töltenek le a térképről, vagy cache fájlokat importálnak az alkalmazásba.		Jegyzet 13: Geo caching Columbus-sal Olvasmány: Geo caching
	18:00-19:00	Szabadtéri keresés a cache fájlok után	A résztvevők cache-eket keresnek okostelefonnal.		
	19:00-20:00	Észrevételek és a tanultak hasznosíthatósága a résztvevők projektjeiben	Nyitott kérdések a geo caching-hez, ötletek a további felhasználáshoz, alkalmazáshoz, visszajelzések.		
5. nap: Készségek és képességek tanulása, tanítása					
	10:00-10:15	Bemelegítés	Gyakorlat		
	10:15–10:20	Célok	Az előttünk álló nap megtervezése		ppt „COMAPP tanítani és tanulni“ slide 3
	10:20-10:50	A tanítás tanulás filozófiája	- a tanulási ciklus. - képzés a közösségi médiában. - gyakorlatorientált médiapedagógia. - holisztikus, interaktív, tanulóközpontú megközelítés		ppt „COMAPP tanítani és tanulni “ slide 4-8
	10:50-11:30	Tanítási és tanulási tapasztalatok	Gyakorlat: a résztvevők leírják tanítási, tanulási tapasztalataikat, kiscsoportos megbeszélés, majd közösen megosztják.		kártyák, tollak, ceruzák
	11:30-11:45	Tanulási stílusok	A tréner bevezetése a témához, majd közös megbeszélés, megvitatás		Jegyzet14: tanulási stílusok
	11:45-12:00	Szünet			

	Idő	Téma	Leírás, módszer	Ki?	Anyagok, linkek, jegyzetek
	12:00-12:30	Indító gondolatok a résztvevőktől	Munka speciális igényű csoportokkal : - Közösségi mentor/egyenrangú segítő oktató - Tandem képzés. - Speciális technikák különböző csoportoknak pl. bevándorlók, nők. eszköztárak lehetséges csoportmunkákhoz, gyakorlatokhoz és tanítási módszerek (a résztvevők is előadhatnak saját módszereikről).		ppt „COMAPP tanítani és tanulni “ slide 9-17 Jegyzet 15: eszközkészlet Jegyezt16: esettanulmány
	12:30-13:30	Kurzus tervezések, alkítások speciális célközönségnek, közösségi media kurzus	Bevezetés. Csoportokra bontva: - felkészülés az előadásokra. - kurzuscélok megfogalmazása, tartalom és megközelítés. - Milyen készségeket és tudást akarunk a kurzus résztvevői felé közvetíteni?		Jegyzet 17: média kurzus tervezése Jegyzet 18: kurzus kivonat, tervezési forma
	13:30-17:00	Szünet, ebéd			
	17:00-18:00	Kurzus előadások	A csoport kurzus prezentációit kérdések és visszajelzések követik. A csoportot akár ketté is lehet osztani a visszajelzéseknél, így időt spórolunk.		
	18:00-18:15	Célok	Bevezetés az értékelés részleteibe		ppt “COMAPP értékelés”, slide 3-4
	18:15-18:35	Információk az értékeléshez	A tréner alapinformációkat közvetít az értékeléshez		ppt “COMAPP értékelés”, slide 5-8
	18:35-18:50	Brainstorm módszerek, eszközei	Ötletelés a különböző értékelési formákról eszközökről, amikről már tapasztalatokat szereztek. A tréner összegzése.		Flip chart ppt “COMAPP értékelés”, slide 9-10
	18:50-19:20	Értékelési gyakorlat	Fej, Szív életút csomag... értékelési gyakorlat és jegyzet		Jegyzet 19: fej és szív – értékelő faliragaszt, négy színű kártyák, tollak
	19:20-19:30	Nyitott kérdések	Közös megvitatás, tapasztalatcsere		
	19:30-20:00	Kurzusértékelés	A COMAPP kérdőív kitöltése a résztvevők és a tréner részéről		záró kérdőív
6. nap: Kirándulás					
		Egész nap	Kirándulás, helyi intézmények szerveztek meglátogatása, tapasztalatcsere		

3.4 Az egyes napok/egységek céljainak és tartalmának áttekintése

3.4.1 Nyitó találkozó

Amennyiben a résztvevők még nem ismerik egymást, érdemes egy nyitó találkozót tartani, még a képzés megkezdése előtt, talán egy informális vacsora keretében. Ez egy jó indítása lehet annak, hogy megbeszéljük a következő napok menetrendjét, bemutassuk a helyi érdekességeket, látványosságokat, áttekintsük a képzést (jegyzet 1.), és beszélgessünk a várakozásokról. Az ilyen nyitó, bemutatkozó találkozás főképpen akkor ajánlott, amikor nemzetközi képzésről van szó, amelyre több országból érkeznek résztvevők és számukra még ismeretlenek a lokális adottságok. Ha az előzetesen (lehetőleg 2 héttel előbb) elküldött kurzus előtti kérdőívek – amelyek a résztvevők motivációinak és előzetes ismereteinek feltérképezésére szolgálnak – még nem kerültek kitöltésre, ez az alkalom épp megfelelő lehet erre. Ugyanígy a szükséges szoftverek listáját (jegyzet 2) is újra ki lehet osztani, az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdéseket megbeszélni.

3.4.2 - 1.Nap

A kurzus (célok, tartalom, módszertan) és a résztvevők bemutatása, az interjúkészítés technikái, hangséta – interjú, hang- és képrögzítés

Amellett, hogy egy széleskörű áttekintést adjunk a képzés céljairól (lásd 3.2. fejezet), az első nap arra is szolgál, hogy a munkához és az együttműködéshez egy kellemes légkört teremtsünk meg. A résztvevőknek is lesz lehetősége bemutatkozni egymásnak, számot adni eddigi tudásukról, érdeklődésükről, nagyvonalakban munkakörükről, képességeikről és elvárásaikról, valamint van idő megállapodni a kurzus folyamatainak és a csoport működésének szabályairól. Ezen túlmenően, már ekkor, a kurzus legelején hangsúlyozzuk, hogy a program fókuszpontjában az akusztikus észlelés és a hangfelvételek készítése áll. A résztvevőket arra bátorítjuk, hogy amikor saját magukat mutatják be, akkor is használjanak olyan hangokat, audiófelvételeket, zenét vagy zajokat, amik különleges jelentőséggel bírnak számukra.

A nap másik felében az okostelefonon keresztül, jó minőségű, hangrögzítés technikáit gyakoroljuk (jegyzet 3.), a résztvevők kreativitását próbára téve. Az újságírói interjúkészítés gyakorlatához kapcsolódva először a résztvevők maguk között készítenek interjút (jegyzet 4.). Ezután a hangséta előkészítése kezdődik, aminek során különböző hotspot-okat jelölnek ki, ahol a

későbbiekben majd hangokat, zajokat rögzítenek, interjúkat készítenek az atmoszféra megteremtéséhez (jegyzet 5.). A trénereknek már előzetesen ki kell választani ezeket a hotspot-okat – összhangban a hangséta akusztikus érzékenységet növelő céljaival – és néhány javaslattal szolgált az interjúalanyok kiválasztásával kapcsolatban. Az akusztikus érzékelés témáját megismertetve, a résztvevők megkezdhetik saját hangsétájukat. Egy-egy hotspot-ért felelős kis csoportokat alkotva hangfelvételeket és interjúkat készítenek. Az első nap lezárásaként tartsunk egy rövid közös értékelő megbeszélést, úgynevezett “flash round”-ot (lásd 3.5. fejezet), ahol mindenki beszámolhat az első nap tapasztalatairól, élményeiről.

3.4.3 – 2.Nap

Az interaktív hotspot létrehozása: digitális hang- és képszerkesztés, rövid, online szövegek írása

A második nap célja és tartalma, hogy a hotspot-okhoz készült anyagokat megtervezzük, megszerkesszük, feltöltsük a kiemelt földrajzi terület multimédiás térképéhez. Ugyanazok a kiscsoportok dolgoznak ma is, akik az előző nap a hangsétát közösen megették, és közösen válogatják ki a fényképeket és rögzített hangokat és ingyenes programokat használva (pl. InfranView, Audacity) megszerkesztik, megvágják azokat, majd rövid szöveges bemutatást is írnak a helyszínről. A tréner felváltva ad ehhez magyarázatokat, instrukciókat (jegyzet 7.-8.) és felügyeli a kiscsoportos munkát. A felügyelet nemcsak abból a szempontból fontos, hogy a megfelelő technikai lépéseket elsajátítsák a csoportok, hanem a folyamatok dinamikáját is segíti. A munkafolyamat során a kiscsoporton belül az egyének sokszor kompromisszumra kényszerülnek, és mivel az idő csak korlátozottan áll rendelkezésre egy-egy feladat elvégzésénél, nem nagyon van lehetőség egyes képekkel, hangokkal kapcsolatosan hosszabb vitába bonyolódni. A résztvevők különböző szintű előzetes tudással érkeznek a képzésre, ezért ha valamelyikük már nagyon jártas az egyes technikai lépésekben, számára ajánlhatjuk, hogy az Audacity hangvágóprogram kézikönyvének olvasgatásával az alapoknál tovább képezze magát (a kézikönyv letölthető a: www.comapp-online.de weboldaltól).

A második nap is visszajelzéssel zárul. A résztvevőknek írásban kell értékelniük az első két napot, majd ezeket a papírcédulákat a falra ragasztjuk emlékeztetőként.

3.4.4 - 3.Nap

Webhelyek, interaktív online térképek létrehozása OpenStreetMap (OSM) generátorral

A délelőtti foglalkozás során még két órát dolgoznak a résztvevők kiscsoportokban a hotspot-okhoz csatolható nyersanyagokon (képek, hanganyagok, szövegek).

Ha a hangszétét nemcsak az okostelefonon akarjuk visszahallgatni, hanem mintegy audió vezetésként mp3 lejátszón is elérhetővé akarjuk tenni, akkor ennek a munkafázisnak a végén az egyes hangklippeket a lejátszás kívánatos

sorrendjében átmásolhatjuk egy mp3 lejátszóra is. Ezután egy térkép és az mp3 lejátszó segítségével ki is próbálhatjuk, milyen okostelefon használata nélkül megtenni a hangszétét.

A harmadik nap célja, hogy a résztvevők képessé váljanak egy interaktív térkép létrehozására és interneten keresztül megosztására. A tréner mindkét lépéshez alapos útmutatást ad. Ahhoz, hogy megoszthatóvá és mindenki számára elérhetővé tegyük a térképet, regisztrálni kell egy ingyenes tárhelyeket biztosító webhelyre, mint például a *bplaced.net* (jegyzet 9.). A gyakorlat során minden résztvevő felállít egy FTP elérhetőséget a webszerverhez (pl. a *bplaced.net* segítségével) és segítségével feltölti rá a megszerkesztett hanganyagokat, fotókat, szövegeket és HTML fájlokat. A fájlok így mindenki számára elérhetővé válnak a világhálón.

A délutáni foglalkozás a különböző internetes térképek előnyeinek, hátrányainak megismertetésével kezdődik (Google Map és OpenStreetMap, OSM) (jegyzet 10.). Ezt a

COMAPP program keretében kifejlesztett OpenStreetMap térképgenerátorának bemutatása követi, amely egyszerűvé teszi az interaktív multimédia térképek létrehozását (jegyzet 11., kézikönyv: COMAPP Map Generator, Multimédia térképek létrehozása OpenStreetMap generátorral). A térképgenerátor mindenki számára szabadon elérhető a projekt weboldalon: www.comapp-online.de. a gyakorlati foglalkozás következő szakaszában a csoport az OSM generátor segítségével létrehozza a saját hotspot-ját.

Ezek után az egyes hotspot-okat behelyezzük a közösen kialakított, a kiemelt földrajzi területet ábrázoló térképre. A negyedik nap a befejezett térkép bemutatásával zárul, valamint a térképen található tartalom közös elemzésével és értékelésével. A napi gyakorlatokat, feladatokat, a létrehozott anyagokat közösen értékeljük.

3.4.5 - 4.Nap

Saját weboldal létrehozása, geocaching

A negyedik nap első felében a résztvevők megtanulják a hagyományos szövegszerkesztő szoftver használatát és mindenféle előzetes programozási ismeret nélkül létrehoznak egy egyszerű - linkeket is tartalmazó - HTML dokumentumot, amely alapja lesz a saját weboldaluknak (jegyzet 9). A következőkben mindenki elkészíti saját weboldalát, beilleszti az előző napokban létrehozott térképet és a webhelyen (3. nap) közzétéve interneten elérhetővé teszi (jegyzet 12.). A résztvevők most már hasonló módon képesek további projekteket létrehozni és interneten megosztani azokat. Ennek fontos jelentősége van, amikor saját munkájukba (felnőttképzés, szociális munka, közösségi házak) akarják hasznosítani az itt tanultakat.

A nap további részében a geocaching-gel foglalkozunk. A résztvevőknek bemutatjuk, hogyan készíthetik fel az okostelefonjaikat a cache-ek keresésére (jegyzet13.). Az előző nap során létrehozott OSM térkép rendelkezik GPX koordinátákkal, így az elkészült hotspot-ok is. Ezek a koordináták feltölthetők az okostelefonra egy geocaching alkalmazás segítségével, ilyen pl. a Columbus. A feltöltött adatok segítségével mindenki elindulhat a képzők által elrejtett cache-ek („geoládák”) keresésére. Javasoljuk, hogy a GPX funkciót az okostelefonon már előző nap kapcsoljuk be, vagy legalább a nap kezdetén, így elkerüljük azt, hogy sok időt elveszítsünk a műholdhoz való kapcsolódásra várva.

A nap végén tartunk egy közös megbeszélést, amikor megvitatjuk a geocaching alkalmazási lehetőségeit, hasznosíthatóságát képzésekben különböző gyakorlati feladatok között, különböző célcsoportok esetében, amit véleménycseré és értékelés követ.

Amennyiben a résztvevők saját képzéseiken is használni szeretnék cache fájlokat, az azokhoz szükséges GPX adatokat könnyedén létrehozhatják az OSM generátorral. Akiknek a geocaching felkeltette az érdeklődését, további információkat találhat a projekt által elkészített „Developing Projects with Geocaching” (a geocaching alkalmazása projektépítésben) című kézikönyvben, amely szabadon letölthető formában megtalálható, a www.comapp-online.de weboldalon.

3.4.6 - 5.Nap

Tanítási, tanulási képességek, értékelés

Az ötödik nap témája a médiaképzésekben hasznosítható innovatív tanítási/tanulási és értékelési stratégiák. A résztvevők egyrésztől értékelik saját tanári és tanulói tapasztalataikat, másrészt sokféle egyedi tanulási (jegyzet 14.) és képzési stílust, megközelítést vizsgálnak meg abból a szempontból, melyik munkamódszer milyen célcsoport esetében (pl.: időskorúak, hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők, bevándorlók), hasznosítható a legjobban. Külön hangsúlyoztuk azokat a módszereket, amelyek gyakorlati, kísérletező és csoportos tevékenységeket kínálnak. A munkacsoportok feldolgozzák az előző napok fókuszába helyezett témákat, mindegyik csoport egyet-egyét, és erre vonatkozóan felvázolnak egy lehetséges médiakurzust. Ezután ezeket a képzéstervezeteket bemutatják és közösen kiértékeljük.

Az ilyen keretek közt zajló oktatási programok értékelése a másik leginkább hangsúlyozott terület ezen a napon. Megvitatjuk a folyamatos értékelés fontosságát, és a különböző értékelési módszereket megpróbáljuk hozzárendelni egyes projektípusokhoz. A résztvevőket megkérjük, hogy példaként egy kreatív értékelési módszert alkalmazzanak magára a COMAPP kurzusára is (jegyzet 19.). A közös megbeszélés, véleménycsere és értékelés után kitöltetjük a résztvevőkkel a záró-kérdőívet, amely elérhető a www.comapp-online.de weboldalon.

3.4.7 Kirándulás

Nagyon jó lehetőséget nyújt további tapasztalat- és kapcsolatszerzés szempontjából, ha még egy nappal megtoldva a képzés idejét, ellátogatunk különböző helyi felnőttképző intézményekhez, médiaoktató szervezetekhez. A személyes találkozás és ismerkedés mindig alkalmat ad a felnőttképzők, intézmények, ügynökségek, klubok, non-profit szervezetek közötti együttműködések, csereprogramok kialakítására Európa szerte.

3.5 A kurzus curriculum rugalmas használata

Ahogy már említettük korábban az itt bemutatott kurzus megvalósítható 5 egymást követő napon is, de rövidebb szekciókra bontva akár például 3 hétvégén is. Az is lehetséges, hogy csupán egyetlen egységet használunk fel, függetlenül a többitől. A tartalom és az egységek a képzés célközönségének előrelátható igényei és a rendelkezésre álló idő szerint is kiválaszthatók. Ha például az interjúkészítés technikai (újságírói készségek és a technika megfelelő kezelése, rögzítés, vágás, szerkesztés) van leginkább előtérben, akkor a megfelelő egységet alkalmazzuk a kurzusból, vagy szükség szerint át is rendezhetjük a

vonatkozó részeket. Amikor interaktív térképek készítése a fő tematika, mindenféle audió linkek beillesztése nélkül, akkor a hangséták, hangrögzítési gyakorlatok, a geocaching, a tanítási és tanulási módszerek és értékelési stratégiáinak ismertetése teljes egészében el is maradhat.

De természetesen vannak nélkülözhetetlen elemek:

- ❖ A széleskörű bevezetés, ismerkedés, amikor a résztvevők bemutatathatják azon előzetes tudásukat, készségeiket, amivel a csoportmunkát segíteni tudják az elkövetkezőkben.
- ❖ Közös megegyezés a csoport és a közös munka szabályait illetően (például, hogy ne szakítsuk félbe egymást vagy időbeosztással kapcsolatos kérdések megoldása, szünetek beiktatása. stb.).
- ❖ A résztvevők munkáinak, eredményeinek közös megbeszélése, véleményezése.
- ❖ Visszajelzés és értékelés.

A részvételen alapuló képzési módszer önálló, autonóm egyénekként kezeli a tanulókat, középpontba állítva azokat a képességeiket, amelyek a kurzus folyamatait érintik. Ahhoz, hogy a munkafolyamat és a csoportdinamika jól működjön a képzés során, már a legelején azt kívánjuk a résztvevőktől, hogy bemutatkozásuk legyen átfogó, hogy minél jobban megismerjék egymást.

Azok a csoport szabályok, amelyben a kurzus el éjén a résztvevők megegyeztek, leírtak és ki is függesztettek pozitív és termékeny atmoszférát teremt. Ezek a szabályok természetesen a képzés folyamán újra megvitathatók és javíthatók.

Az egyes média produkciók (interjúk, a térképhez tartozó bejegyzések, szövegek) prezentálása és közös értékelése lényeges pontja a tanulási folyamatnak. A csoportos megbeszélés keretei közt elhangzott visszajelzések és tanácsok javítják a kommunikációs készségeket, és növelik az öntudatosságot, mindemellett fejleszti a kritikai érzéket, impulzusokat ad a következő feladatokhoz

Már kezdettől fogva a visszajelzések és értékelések integrált részét képezhetik a kurzusnak, amihez sokféle módszert alkalmazhatunk a rövid „flash round” –tól, ahol röviden pár szóban mindenki egyenként, a többiek hozzáfűzése nélkül, értékelheti az adott képzési egységet vagy napot, egészen az írott értékelésekig, ahol megjegyzéseket írhatnak a pozitívumokról,

vagy a szerintük fejlesztésre szoruló részekről, vagy szerkesztett kérdőívekig. A visszajelzés és értékelés lehetőséget nyújt a résztvevők számára, hogy gyakorolják, miként tudnak befolyással lenni tanfolyam eredményességére, ugyanakkor elengedhetetlen része a részvételi központú, részvételi attitűdöt erősítő képzéseknek.

4. Kilátások

Mint korábban is említettük (lásd 2.2. fejezet), az itt leírt képzést a COMAPP projekt keretein belül már három alkalommal sikeresen megvalósítottuk. Sok résztvevő tervezi az itt tanultak alkalmazását saját munkáján belül.

Néhány projektötlet, ami felmerült:

- ❖ Három generáció közös munkájaként létrejöhetne a spanyolországi Algodonales zenei térképe, ami olyan helyeket mutatna be, ahol zenét lehet hallgatni, ahol zenészek játszanak. Zenészek lennének a képzés résztvevői, fiatalok és idősök, és saját tevékenységüket, zenéjüket és a helyi közösségi életet mutatnák be. szoros kapcsolatban a helyi közösségi élettel.
- ❖ A németországi Waldkirch-ben élő migráns szakiskolások készíthetnek egy térképet a „Műanyag az autóiparban” címmel, amely azt mutatná, milyen globális útvonalhálózaton keresztül kerülnek a nyersanyagok a végső felhasználás, összeszerelés helyszínére.
- ❖ A Németországban középiskolások készítették el Freiburg térképét, múltbéli és ma is jelentőséggel bíró történelmi helyszíneivel, azok második világháború előtti és mai állapotát bemutatva. A programban közreműködtek idősök is, kortárs szemtanúk, akiknek a változásokról saját élményeik vannak.
- ❖ Az angliai Sunderlandben, családi projekt keretein belül, készül egy térkép, amely bemutatja helyi hagyományokat, történeteket, verseket, dalokat és játékokat (lásd még: jegyzet 16.).

A kapcsolódó projektekről még több információt is elérhet weboldalunkon lapozgatva: www.comapp-online.de. Ezek bizonyítják, hogy az általunk létrehozott, - ingyenesen elérhetővé tett - tananyagok, és eredmények (pl. a térképgenerátor) alkalmazásával milyen egyszerűen megvalósítható egy kreatív, szociális, befogadó médiaprojekt. Felkérjük azokat, akiknek az eredményeink felkeltették az érdeklődését, használja anyagainkat, változtassa meg igényei szerint, népszerűsítse és legyen segítségére a további európai projektek megvalósításában.

5. Felhasznált irodalom

- Berardo, Kate & Lieberman, Simma (2007). Strategies for Cross-Generational Relationship Building.
<http://www.culturocity.com/articles/cross-generationalrelationshipbuilding.htm>,
[26.08.2013]
- Flake, C.L. (ed), (1993). Holistic Education: Principles, Perspectives and Practices. Brandon VT: Holistic Education Press. http://www.unicef.org/eapro/media_7792.html,
[26.8.2013].
- Frey, Karl (1982). Die Projektmethode. Der Weg zum bildenden Tun. Weinheim: Beltz.
- Friecke, Almuth et al. (2013). The mix@ges Experience. How to promote Inter-generational Bonding through Creative Digital Media. Remscheid: mix@ges.
- Günnel, Traudel, Briecke, Nina & Hüttner, Vanessa (2011). Handyfilm. Das creative Potenzial jugendlicher Alltagskultur für Schule nutzbar machen. In: merz, medien + bildung, Vol. 55, Nr. 1, pp. 55-61.
- Günnel, Traudel (2010). META – Media Training Across Europe. In: Medien im Deutschunterricht 2007. München: kopaed, pp. 171-173.
- Günnel, Traudel (2009). Believe it or not: You are tuned to 'Small FM'! An evaluation of radio production teams at Freiburg schools. In: Journal of Media Practice 10.1, pp. 17-37.
- Günnel, Traudel & Löffler, Monika (2009). "Medien in der Lehrerbildung". In: Pädagogischen Hochschule Ludwigsburg (ed). Online magazine Medienpädagogik, Nr. 12/2009.
http://www.ph-ludwigsburg.de/fileadmin/subsites/1b-mpxx-t-01/user_files/Online-Magazin/Ausgabe12/Guennel12.pdf, [25.08.2013].
- Günnel, Traudel (2006). Action-oriented Media Pedagogy. In: Peter M. Lewis & Susan Jones (eds). From the Margins to the Cutting Edge – Community Media and Empowerment, Hampton Press, pp. 41-65.
- Löffler, Monika (2010). PH 88,4: Radio und Medienbildung. Viel mehr Potential, als man vielleicht anfangs vermuten könnte. In „Kompetenzen und was dann?“ PH FR – Zeitschrift der Pädagogischen Hochschule Freiburg, Issue 2009/2 – 2010/1, p. 35.
- Lewis, Peter M. & Jones, Susan (eds) (2006). From the Margins to the Cutting Edge: Community Media and Empowerment. Cresskill: Hampton Press.
- Meyer, Sibylle & Mollenkopf, Heidrun (eds) (2010). AAL in der alternden Gesellschaft: Anforderungen, Akzeptanz und Perspektiven. Analyse und Planungshilfe, Ausgabe 2/2010. Berlin: Vde.

- Mitchell, Caroline (2011). Voicing the Community. Participation and Change in Black and Minority Ethnic Local UK Radio, In: Brunt, R.; Cere, R. (eds). Postcolonial Media Culture in Britain. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Mitchell, Caroline (2012). Praxis and participation in community radio training in Europe. In: Janey Gordon (ed). Community Radio in the 21st Century. Bern: Peter Lang, pp. 321-346.
- Neill, William J.V. & Schwedler, Hanns Uve (eds) (2007). Migration and Cultural Inclusion in the European City. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Sciadas, George (2005). From the digital divide to digital opportunities: Measuring infostates for development. International Network of UNESCO Chairs and Associates in Communications; ITU. Montreal: Orbicom.
- Schell, Fred (2006). Handlungsorientierte medienpädagogische Praxis. In: merz, medien und erziehung, Vol. 50, Nr. 5, pp. 38-48.
- Schorb, Bernd (2011). Zur Theorie der Medienpädagogik. In: H. Moser et al. (eds). Medienbildung und Medienkompetenz. Beiträge zu Schlüsselbegriffen der Medienpädagogik. München: kopaed, pp. 81-94.
- Webster, Frank (2006). Theories of the Information Society. 3rd edition. London: Routledge.
- http://www.bitkom.org/de/presse/74532_73749.aspx
[28.08.2013]
- http://www.bitkom.org/de/presse/74532_73749.aspx
[28.08.2013]
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:135:0008:0011:EN:PDF>
[28.08.2013]

6. Gyakran ismételt kérdések (GYIK)

Jogi kérdések:

Kell-e engedélyt kérnem azoktól a személyektől, akikről rögzített felvételek készülnek?

Igen természetesen minden esetben meg kell kérdezni, hogy készíthetünk-e fotókat vagy hangfelvételeket! Vannak olyan területek, országok ahol kötelező engedélyért folyamodni. Némely országban (pl. Finnországban, vagy Magyarországon) ugyan ez nem kötelező, de ajánlott.

Szükséges-e valamilyen engedélyezés ahhoz, hogy fényképeket, felvételeket feltegyek a világhálóra vagy megjelentessem más médiumokban (helyi lapok, blogok, közösségi mediaplatformok, stb.)?

Ige, minden esetben szükséges engedélyt kérni olyan felvételek, képanyagok nyilvánosságra hozásakor, amelyeken különböző személyek beazonosíthatóan szerepelnek. Amennyiben 18 év alatti gyermekről, fiatalról van szó, a szülők beleegyezését és engedélyét kell kérnünk.

A szerzői jogok miatt szükséges-e olyan anyagok nyilvánosságra hozásához (fényképek, zenék, átvett szövegek és hanganyagok) engedélyt kérni, amelyet nem mi magunk készítettünk?

Igen, a szerzői jogok miatt, minden esetben kell engedélyt kérni. Éppen ezért a legjobb, ha saját magunk által készített anyagokat használunk fel. De vannak olyan adatbázisok is, amelyek deklaráltan szabad felhasználású anyagokat tartalmaznak – ezekből nyugodtan válogathatunk.

Fel kell-e tüntetni a szerzői jogokat, amikor egy felvételt vagy képanyagot hozok nyilvánosságra?

Igen, minden esetben tiszteletben kell tartani a szerzői jogokat és feltüntetni a származási helyet, a szerzővel együtt.

Mit tehetek, amikor nem tudom valamilyen oknál fogva a szerzői jogosultságot feltüntetni, de mindenképpen szeretném használni az interneten elérhető képanyagot, felvételt vagy szöveget?

Ebben az esetben legalább az eredeti anyaghoz vezető internetes linket kell bemásolni, azt az internetes weboldalt, amely a felhasznált anyagot tartalmazza.

Tanítás és tanulás:

Mi az a jégtörő?

Az úgynevezett „jégtörők” hidakat is építhetnek, de ugyanígy gátakat is emelhetnek. Hogyan tudjuk elkerülni, hogy gátakat emeljenek?

A „jégtörők” rövid gyakorlatok, amelyek a résztvevők kimozdítására és feloldására szolgálnak. Ahhoz, hogy a megfelelő gyakorlatot válasszuk ki, tisztában kell lennünk a résztvevők hátterével – akár a kurzus elején kitöltött kérdőívek alapján. Néhány jégtörő gyakorlat sokszor pontosan ellenhatást vált ki és a résztvevők diszkomfort érzését váltja ki.

Miért veszítik el a résztvevők a koncentrációjukat a kurzus során?

A több, más nyelvi kultúrából érkező résztvevők esetén – amennyiben az oktató anyanyelvi képző – fokozottan oda kell figyelnie arra, hogy ne túlságosan magas szinten fogalmazzon, ne beszéljen gyorsan, és törekedjen az érthetőségre. Az oktatónak fel kell készülnie arra, hogy egy-egy dolgot többször kell elismételnie, és figyelnie kell, hogy minden résztvevő megérti-e, amit mond. Az idegen nyelven zajló kurzusok esetében a résztvevők – és az oktató is – hamarabb elfárad, az összpontosítás mértéke hamarabb csökken.

Figyelsz?

Tölts egy kis időt azzal, hogy figyelmesen meghallgatom a résztvevőket, és odafigyelsz a környező zajokra is! Amennyire csak tudjuk, nyugodta körülményeket kell biztosítanunk a közös munkához.

Technikai kérdések:

Miért van az, hogy ebben a projektben szinte mindent Android operációs rendszerű okostelefonokkal készítettünk?

Egy rövid kutatás és tesztelés után úgy döntöttünk, hogy a COMAPP projektben Android rendszereket fogunk használni, mert szélesebb körben elterjedtek és a mi elvárásaink szerint kezelhetőbbek is. természetesen iPhone készüléket is használhatunk, illetve iOS rendszert, de fel kell készülnünk az Apple és az iTunes sajátosságaira.

Van valami különbség az iPhone és az Android típusú okostelefonok között?

Igen, mert az iPhone és az Apple készülékek zártabb rendszert alkotnak – az iPhone például szinte teljes egészében inkompatibilis a nem MacIntosh típusú készülékekkel. Ha nehézségeink adódnak – például anyagok átművelésével – használhatunk email, bluetooth megoldásokat, vagy valamilyen felhőrendszert vagy olyan alkalmazásokat, mint a DropBox.

Hogyan készítsünk egy optimális minőségű felvételt az okostelefonunkkal?

Használjunk mikrofonszivacsot a nem kívánatos zajok kiszűrésére? Ne felejtsük el, hogy a telefonkészüléket meg kell fordítanunk, mert a mikrofon az aljába van beépítve! A mikrofon és a beszélő személy között nagyjából húsz centiméter távolság az optimális. További hasznos tanácsot a 3-as számú jegyzetben olvashatsz (Felvételek készítése okostelefonokkal).

Mit tehetek, ha nem tudom le- vagy feltölteni az anyagokat az okostelefonomra?

A különböző rendszerek általában inkompatibilisek egymással. Használjunk ilyenkor emailt, bluetooth kapcsolatot vagy olyan szolgáltatásokat, mint a DropBox. .

Miért merül le az akkumulátorunk olyan gyorsan a geocaching használata közben?

A GPS használata nagyon gyorsan lemeríti az okostelefonok akkumulátorját. Ilyen szolgáltatások használatakor mindig legyen teljesen feltöltve az akkunk, legyen nálunk feltöltőkábel, vagy egy plusz akkumulátor.

Miért nem tudom megnyitni a térképemet az okostelefonommal?

Néhány régebbi készülék nem tudja teljes egészében kezelni ezeket a térképeket. Kérjük, ellenőrizd, hogy minden alkalmazásod a legújabb verziójú-e!

---

7. Függelék

A) 3 Kérdőívek

B) 19 Jegyzetek

- Kurzusmenet a 3.3 fejezetben

A Power Point bemutatókért és a különféle használati útmutatókért kérjük látogasson el weboldalunkra: www.comapp-online.de

Liitteet A: Kyselykaavakkeet

Alustava kysely kurssin osallistujille

Loppukysely kurssille osallistuneille

Kyselylomake kouluttajille

Indító kérdőív a kurzus résztvevői számára

Rövid instrukció:

Szeretnénk megkérni az alábbi kérdőív kitöltésére. A kérdőívet csak a kurzus értékelésére használjuk. Ez is hozzájárul a képzés jövőbeli fejlesztéséhez. Az anonimitást garantáljuk: személyes adataidat nem tesszük nyilvánossá. Nagyon köszönjük a segítségedet!

A Személyes adatok

Nem: ☐ férfi ☐ nő

Életkor:

Beszélt nyelvek:

Honnan hallott erről a kurzusról?

- ☐ személyes kapcsolat ☐ újság ☐ szórólap ☐ internet
☐ egyéb, éspedig:

Mi a jelenlegi foglalkozása / önkéntes munkája?

- ☐ felnőttképző ☐ iskolai tanár ☐ professzor / előadó ☐ szociális munkás ☐ tag / alkalmazott egy közösségi rádiónál ☐ tanuló ☐ önkéntes civil szervezetnél ☐ egyéb

B Elvárások

Mit szeretnél ettől a kurzustól kapni?

Milyen új tudásra, új készségekre szeretnél szert tenni?

C Oktatási tapasztalatok

Írja le azt a célcsoportot, amellyel dolgozni szokott, illetve amellyel dolgozni szándékozik?

Általában milyen tanítási módszerrel dolgozik? (például: hagyományos tanítás, csoportmunka, "szemtől-szemben", egyedi képzés, tanulóközpontú, tanárközpontú, stb.)

D Média tapasztalatok

Van-e már személyes tapasztalata az alábbi média és kommunikációs alkalmazások használatát illetően?

(1) Okostelefon

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

Amennyiben okostelefonja van, mire használja?

☐ telefonálás ☐ SMS ☐ internet ☐ fotózás, videó készítés ☐ alkalmazások (apps)

kérjük, írjon példákat.....

☐ egyéb.....

(2) Alkalmazások (apps)

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(3) Virtuális térképek (például. GoogleMap vagy OpenStreetMap)

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(4) Geo-caching (kincskeresés GPS-sel)

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(5) Számítógép

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(6) E-mail (elektronikus levelezés)

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(7) Szörfözés a Weben

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(8) Közösségi hálók használata (például. Facebook, Twitter)

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(9) Blogolás

☐ nincs ☐ egy kevés ☐ elég sok ☐ igen, sok

(10) Fotózás, fényképezés (kérjük, írja le, milyen eszközzel készít képeket: mobiltelefon? digitális kamera?)

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

(11) Mozgóképfé készítés (kérjük, írja le, milyen eszközzel készít képeket: mobiltelefon? digitális kamera? videokamera?)

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

(12) Digitális vágás

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

(13) Hangfelvétel készítés (kérjük, mondja el, milyen típusú hangfelvevőt használ)

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

(14) Hangvágás, szerkesztés (kérjük, írja le, milyen szoftvert használ? például. Audacity, Adobe....)

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

(15) Tartalmak feltöltése honlapokra

☐ nincs   ☐ egy kevés   ☐ elég sok   ☐ igen, sok

Záró kérdőív a kurzus résztvevői számára

Szeretnénk megkérni az alábbi kérdőív kitöltésére. A kérdőívet csak a kurzus értékelésére használjuk. Ez is hozzájárul a képzés jövőbeli fejlesztéséhez. Az anonimitást garantáljuk: személyes adataidat nem tesszük nyilvánossá. Nagyon köszönjük a segítségedet!

Személyes adatok

Nem: ☐ férfi ☐ nő

Életkor:

Beszélt nyelvek:

1. Kérjük, mutassa be mennyire keltették fel az érdeklődését a kurzus egyes részei!

- **Tartalmak készítése és fejlesztése interaktív térképekkel, beleértve a „hangsétát” is**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Az interjúkészítés folyamatának megtanulása és gyakorlása**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **„Hot spotok” létrehozása – fotókkal, szövegekkel, narrációkkal és hangokkal kiegészítve**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Digitális hangszerkesztés**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Munka az interaktív, digitális térképekkel**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **A COMAPP OSM használata – a generátor használata és egy térkép elkészítése**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Weboldal létrehozása és az OSM térkép feltöltése a webre**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **A geocaching bemutatása és a geoláda keresése**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Az okostelefon alkalmazásának felfedezése, interaktív térképek létrehozása, a geocaching használatának beépítése a saját kurzusaidba**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Tanulási és tanítási technikák használata különböző tanítási célcsoportok esetében (például: felnőttképző központok, közösségi média, iskolák, ifjúsági klubok...)**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

- **Értékelési stratégiák és eszközök**

	1	2	3	4	5	
Nem érdekes	☐	☐	☐	☐	☐	nagyon érdekes

2. Melyik részt / gyakorlatot / egységet szeretted a legjobban? Miért?
3. Mi volt a legnagyobb tanulási élményed? Miért?
4. Milyen volt a technikai információk szintje?:
☐ túl magas   ☐ túl alacsony   ☐ nagyjából rendben volt
5. Bármely gyakorlattal, esetleg a kurzussal kapcsolatosan volt-e rossz élményed, csalódásélményed?
☐ igen ☐ nem
Kérünk említs pár példát!:
6. Szeretnél visszajelezni a képzőnek? (a kurzusról / a módszerekről / oktatási és tanulási anyagokról / a szervezésről.....)
7. Mit fogsz abból hasznosítani és használni, amit a képzésen tanultál? (egyéni / mint munkád része / önkéntesként .... Kérünk, említs pár példát!)

8. **javaslatok** a kurzus fejlesztésére!

a. Kiosztmányok, használati útmutatók és tanulási, tanítási segédanyagok

b. Eszközök (például az OSM-generátor...)

c. A képzést úgy általában

9. Néhány visszajelzés a képzési teremről, ellátásról, szervezésről?

10. Bármilyen más megjegyzés?

Név (opcionális).....

Nagyon köszönjük!

Kérdőív képzők számára

1. Hely, időpont:

Név:

Hogyan

Tandemben ? (például: média-segítőkkal, valamilyen partnerszervezet támogatásával...)

☐

oktattál?:

Egyedül?

Más variációban? (például: csak bizonyos

☐

részt / részeit a kurzusnak).

Mely részeit?...

☐

2. Ha **csapatban** tanítottál – mi volt a **szereped**?

A kurzus mely részeit / egységeit tanítottad? Mi volt a fő szempont?

3. Kérünk véleményezd (ahol lehet) a **tanítás hatékonyságát** és a kurzus egyes **egységeit** az alábbi lista alapján. Kérünk hagyatkozz a tartalomra, a módszerre, az időbeosztásra, a technikai feladatokra, a résztvevőkkel és résztvevők közötti interakciókra! Kérünk, **tégy ajánlásokat** is a kurzus egyes elemeinek változtatására, fejlesztésére!

(a) A tanulás és tanítás megközelítése, a kettősszerep megközelítés, csoportdinamika, együttműködés a csoporttal

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(b) Hangszerkesztés

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(c) Képek készítése és szerkesztése

Nagyon jó   1   2   3   4   5   nem túl jó
☐   ☐   ☐   ☐   ☐

Okok:

(d) Interjúk készítése

Nagyon jó   1   2   3   4   5   nem túl jó
☐   ☐   ☐   ☐   ☐

Okok:

(e) Hangséta, hangészlelés (a kiosztmányokkal megtámogatva)

Nagyon jó   1   2   3   4   5   nem túl jó
☐   ☐   ☐   ☐   ☐

Okok:

(f) Hot spotokhoz kreatív szövegek megfogalmazása

Nagyon jó   1   2   3   4   5   nem túl jó
☐   ☐   ☐   ☐   ☐

Okok:

(g) Térképek létrehozása az Open Street Map Generátor (OSM) segítségével

Nagyon jó   1   2   3   4   5   nem túl jó
☐   ☐   ☐   ☐   ☐

Okok:

(h) Bevezetés / weboldalak létrehozása a b-placed segítségével

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(i) Geo caching / geoláda keresése

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(j) Tanítási / tanulási módszerek különböző célcsoportok számára

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(k) A kurzus anyagának oktatóanyagba való beillesztése, alkalmazása

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

(l) Értékelés (bevezetés és gyakorlat)

	1	2	3	4	5	
Nagyon jó	☐	☐	☐	☐	☐	nem túl jó

Okok:

4. **(a)** Kérjük, véleményezd más aspektusok hatékonyságát is a közted, mint képző, illetve a kurzus résztvevői közötti interakciók szempontjából! (a fenti listán kívül). Kérünk, tégy ajánlásokat is a kurzus egyes elemeinek változtatására, fejlesztésére!

(b) Mi működött jól a **kurzus résztvevői közötti interakcióban**? Mi az, ami nem jól működött? (Kérjük, említs néhány példát!)

5. Mit neveznél meg a résztvevők szempontjából **sikernek** / **elért célkitűzésnek** általában? Hogyan figyelted meg / rögzített a kitűzött célok elérését? (Kérjük, említs néhány példát!)

6. **A kurzus anyagok és felszerelések:** Mi hiányzott? Mi volt a probléma?

7. **Adminisztratív aspektusok?** (ideértve az utazást, szállást, résztvevők véleménye a szervezésről, a képzés lebonyolításáról, szolgáltatásairól, stb....)

8. Működött az **értékelés**? melyik módszer leginkább? Kérjük, jelöld!

- Kezdeti kérdőív (QP1)

- Záró kérdőív (QP2)

- Csoportos megbeszélés

Más (melyek)...

9. **További megjegyzések** (kérjük, használja a túloldalt is, szükség esetén!)

Függelék B: 19 Jegyzetek

- Kurzusmenet a 3.3 fejezetben

Jegyzet 1: Menetrend a résztvevőknek

COMAPP – Közösségi Média Alkalmazások és Részvétel

- 6 napos nemzetközi trénerképző kurzus -

Üdvözlés, 19:00 – 21:00

- Üdvözlő találkozás

1. nap, 10:00 – 13:30 és 17:00 – 20:00

- Kurzus tartalom, célok és filozófia
- A résztvevők bemutatkozása
- Az internetes térképek felfedezése
- Interjúk, hangok és képek: bevezetés a felvételi, rögzítési technikákba; különböző újságírói műfajok megismerése. Gyakorlat.
- Hangséta. Hangok és képek rögzítése.

2. nap, 10:00 – 13:30 és 17:00 – 20:00

- Közös térkép megtervezése, hotspot-ok kijelölése, létrehozása
- Bevezetés: Hogyan írjunk szövegeket és szerkesszünk képeket és hangot a térképen lévő hotspot-unkhoz
- Csoportmunka: vágás és szerkesztés a hotspot létrehozásához.

3. nap, 10:00 – 13:30 és 17:00 – 20:00

- Web tárhely létrehozása (bplaced.net). Fájlok feltöltése FTP-re
- Háttérinformációk: open street map (OSM) és google térképek
- Bevezetés az OSM Generator használatába, gyakorlat.
- A közös térkép elkészítése
- Észrevételek, a tanultak hasznosíthatósága különféle tanítási helyzetekben, visszajelzés.

4. nap, 10:00 – 13:30 és 17:00 – 20:00

- Egy weboldal létrehozása (bevezetés és gyakorlat)
- Bevezetés a geo caching játékba, előkészületek a “kincskereséshez”
- Szabadtéri játék, “kincskeresés”, cache fájlok felderítése
- Észrevételek, a tanultak hasznosíthatósága különféle tanítási helyzetekben, visszajelzés.

5. nap, 10:00 – 13:30 és 17:00 – 20:00

- A tanítás és tanulás filozófiája
- A tanítás és tanulás tapasztalatai
- Tanulási stílusok
- Munka speciális igényű csoportokkal
- Gyakorlat: Kurzustervezés
- Bemutató és megvitatás
- Értékelés: bevezetés és gyakorlat
- Nyitott kérdések, visszajelzések, kurzus értékelés

6. nap, egész nap

- Kirándulás (pl. helyi szervezetek meglátogatása)

1.-5. napon lehetőség nyílik egy-egy résztvevő küldőintézményének, projektjeinek, médiumuknak a bemutatkozására there is half an hour reserved for participants of the course to present their project/ media work / station.

Jegyzet 2: Android alkalmazások listája

A szükséges Android alkalmazások listája

Cél	Az applikáció neve	
geocaching "kincskeresés"	Columbus	megfelelő nyitott forráskódú alkalmazás a geocaching játékhoz
monitoring GPS function	GPS Status	
fájlkezelő	Astro	univerzális fájlkezelő
	ES File Explorer	szerver elérés FTP-n keresztül
	OI File Manager	használata szükséges a Columbus-ban való keresgéléshez.
	FTPServer	néhány Samsung eszközön nincs USB csatlakozó. A helyi hálózat, (Local Area Network, LAN), FTPServer ajánl elérhető más megoldásokat is.
böngésző	Firefox	a lehetséges legfrissebb verzió
hangrögzítő	Virtual Recorder	opcionális
mp3 encoder	FreeMP3Droid	opcionális
Mp3 player	StreamFurious	talán szükséges lehet néhány régebbi okostelefonra.
QR kód olvasó	QR Droid	opcionális

Kérjük vegye figyelembe, hogy a megjeleölt navigációs és MP3 technológiák nagyon erősen igénybeveszik az eszközök energiáját, ezért ügyeljen rá, hogy mindig teljesen feltöltött eszközökkel kezdjen dolgozni. Mindig legyen Önnel cserélhető/pót akkumulátor vagy elem és USB kábel az

adatok fel/letöltéséhez. Ha rendelkezik az adat átviteléhez szükséges kábellel, mindenképpen hozza magával, mert ha semmilyen más adatátviteli technológia nem működik a kábel segítségével lehet, hogy analóg módon játsza át számítógépére a hangfájlt. Természetesen, Apple eszközök szintén használhatók, bár ebben az esetben az audio adatok mozgatása kissé nehezebb és az elérhető geocaching alkalmazások száma is korlátozottabb.

Jegyzet 3: Hangrögzítés okostelefonnal

A Virtual Recorder és FreeMP3Droid alkalmazás

Hangrögzítés mobiltelefonnal? Attól függően, hogy az okostelefonba beépített mikrofons milyen minőségű, a felvételünk lehet rossz is és jó is – de minden esetben jobb, mint ha hagyományos telefonnal vettük volna fel. De ajánlott inkább speciális hangrögzítő alkalmazásokat letölteni az okostelefonra, hogy igazán jó minőségű hangfelvételeket készíthetssünk. A megfelelő alkalmazások széles választéka és linkek találhatóak a *Radio via Smartphone* topik alatt a következő elérhetőségen:

http://mediensyndikat.de/20_10.html

Számos ideillő hangrögzítő alkalmazás található itt, mint például a *Smart Voice Recorder* és az *Easy Voice Recorder*. Itt, mi egy szabadon elérhető, ingyenes Android alkalmazás, a *Virtual Recorder* használatát mutatjuk be. Ez az alkalmazás PCM fájlként rögzíti a hangot, mindenféle fájl tömörítő technológia nélkül.

A felvétel olyan gombok segítségével indítható el és állítható meg, melyek magától értetődően mutatják funkciójukat. A sárga felfelé mutató nyíllal a korábbi felvételek visszahallgathatóak. A felvétel hangszintszabályozója automatikusan bekapcsol, ha a menüben az *Enable Limiter*-t aktiváljuk és a gombja zöldre vált. Amikor a hangszint a vörös színbe ér a felvétel során, túlvezéreltnek mondjuk, de az automatikusra beállított hangszintszabályozó a berecsegést kiküszöböli és visszaállítja megfelelő szintre.

A PCM fájlokat általában az SD kártyán tároljuk a *Virtual Recorder* mappában. A nyersanyag saját formátumában (mono, 22050 Hz frekvencia) egyenesen átmásolható az Audacity vágóprogramba a számítógépre, vagy rögtön az okostelefonon is átkonvertálható mp3 formátumba.

A PCM fájlok mp3-má alakításához, a Free MP3Droid Android alkalmazást ajánljuk. Miután a alkalmazás megjelenésekor feltűnő szürke gomb segítségével megkeressük a virtual recorder mappát és azon belül kiválasztjuk az átalakítandó PCM fájlt, megjelenik az mp3 fájlhoz megfelelő bitráta és frekvencia kiválasztásának lehetősége, és azt beállítva rögtön konvertálható a fájl.

A legjobb minőség eléréséhez fontos figyelembe vennünk néhány körülményt. A mikrofons és a hangforrás közti távolság legyen legalább 20 centiméter (az okostelefon mikrofonsja a telefonálás alatt használt mikrofons), a szélzúgás kiküszöbölésére ajánlott a mikrofonszivacs használata, és kerüljük a széles gesztusokat, maradjon a kezünk mindig biztos pozícióban. Tipp: a felvétel elindítása után be kell kapcsolni a képernyővédőt, nehogy érintéssel valami más parancsot indítsunk el, így hibát véve, és az okostelefont tartuk fejfelé, hogy a mikrofonszivaccsal felfelé álljon, mint egy vezeték nélküli mikrofons.

Jegyzet 4: Az újságírásról és interjúkészítésről

Az újságírásról és interjúkészítésről

Az interjúkészítés előkészületei

Mi a téma és milyen megközelítésből mutatjuk be?

- Miért érdekes számodra a téma / és miért lehet érdekes a hallgatóknak?
- Valami tisztázatlan számodra az ügyben, több háttérinformációra lenne szükséged?
- Van valami ellentmondás / rejtett konfliktus a témában?
- Milyen szempontot tartasz a legfontosabbnak / milyen aktualitással bír a dolog?

Ki lesz az interjúalanyod?

- Ki kompetens a témában? (ezután talán kutatni, keresgélni kell!)
- Ha a téma vitatott területet érint: melyik oldalt fogja a vendéged képviselni?
- Mi teszi érdekessé a vendégedet egy rádióinterjúban?

A vendéged kiválasztásánál távlatokat adhatsz a témának.

Néhány hasznos kritérium:

- *Olyan emberek véleményét akarod bemutatni, akik más médiumban nem hallhatóak?*
- *A téma mely szempontjait, mely érdekeket akarod bemutatni?*
- *Ha egy hivatalos intézményt keresel meg, ott biztosan van egy személy, aki felelős az ilyen média-megjelenésekért (sajtóreferens / szóvivő)*

A kapcsolat létrehozása

- Mutatkozz be az interjúalanyodnak és mutasd be a médiumot is, amelyet képviselsz. Magyarázd el miért választottad ezt a témát, a feldolgozásod főbb szempontjait és hogy körülbelül mennyi időt vesz majd a felvétel igénybe.
- Semmiképp se áruld el előre a kérdéseidet: a spontán válaszok a legfontosabbak és a

legjobbak. *Kivétel: ha az interjúalanyod még tapasztalatlan az ilyen helyzetekben, akkor meg lehet vele osztani néhány kérdést bevezetésképpen, de egy politikus esetében, vagy fontos intézményt képviselő személyeknél például előfordul, hogy előre elkéri a kérdéseket.*

Tervezd meg a kérdéseid!

- Írd le azokat a kérdéseket, amelyek megfordulnak a fejedben, aztán rendezd azokat sorba!
- Gondold ki, hogy mi a legfőbb kérdésed, amire mindenképpen szeretnél választ kapni. Általában ezt a fő kérdést nem lehet közvetlenül feltenni, mivel túl hosszú és bonyolult volna. Ehelyett inkább bontsuk kisebb, egyszerűbb, közvetett kérdésekre. Így ez a fő kérdés egyfajta szerkezetet ad majd a beszélgetésnek.
- Próbáljuk meg annyira leszűkíteni az interjú megközelítéseit egy konkrét, adott szempontra.
- Mi lesz a "nyitott kérdésed"? (lehetőségeit lásd alább)
- Vannak nálad kéznél olyan adatok, tények, amelyeket a kérdésedhez fel tudsz használni?
- Inkább jegyzeteket készíts a kérdéseidhez, mintsemhogy leírd azokat, mert így sokkal előbb lesz a felvétel során.

Minden általad szükségesnek ítélt adat birtokában vagy? Van valami aminek még utána akarsz nézni? Képzeld el az interjú szituációját, a helyzetet, gondold végig vagy játszd el egy kollégáddal. Ne félj feltenni kritikus kérdéseket, csak tedd azt udvariasan!

Az interjú

- Te vagy az interjúkészítő: tedd kellemessé a beszélgetés környezetét / fejezd ki az érdeklődésedet.
- Felelősséggel vezesd a beszélgetést, gondold a hallgatókra!
- Röviden, érthetően kérdezz, (kivétel: a háttérinformációkat tartalmazó kérdések)
- Egyszerre csak egy kérdést tegyél fel.
- Használj az interjúalanyoddal szemben személyes mégis tiszteletteljes hangnemet.
- Ne kezdődjenek kérdéseid „hmmm”-mel vagy „igen”-nel (tartsd meg a távolságod a

vendégeddel.)

- Kerüljük el az általánosító kijelentéseket és a sugalmazó kérdéseket, ugyanúgy ahogyan a túl “zárt” vagy esetleg túlságosan “nyitott” kérdéseket (utóbbiak alább kifejtve)
- Kérdezzünk rá egyes eseményekre és egyedi tapasztalatokra, mintsem általános véleményre.
- Amennyiben hordozható eszközzel rögzítesz minden alkalommal te tartsd a mikrofont, sose add ki a kezedből, mert ezzel is szimbolizálsz, hogy te vagy a felelős a beszélgetésért.

Mindig nagyon figyeljünk oda arra, amit az interjúalanyunk mond, hiszen az elhangzottakra reflektáló kérdés, mindig jobb, mint egy már előkészítettet feltenni, ami esetleg megszakítja a beszélgetés folyamatát. Nyugodtan meg lehet ismételni a feltett kérdést, ha a vendéged esetleg nem értette jól, vagy valamilyen módon megpróbálja kikerülni (Ez előfordulhat, különösen már tapasztalt interjúalanyoknál, például a politikusoknak, akik nem akarnak egyenes választ adni a feltett kérdésre).

Ne habozzunk feltenni olyan kérdést, amire mi magunk már tudjuk a választ. Nem magunk miatt, a hallgatóinkért kérdezzünk, és lehetőséget adunk arra is, hogy a vendég a saját szavaival magyarázza el az adott témát. Ha a vendég sokszor ismeretlen érthetetlen szavakat, vagy szakzsargont használ, minden esetben magyarázzuk el, fordítsuk le azokat a hallgatóknak!

Mi tesz izgalmassá egy interjút?

Jó kérdésekre jó a válasz!

Egy jó interjúnak van egy központi fókusz, egy megfajtott kérdés, a központi téma. Ezt mindig tartjuk észben, még akkor is, ha sosem kérdezzünk rá egyenesen, hanem több kisebb, egyszerűbb kérdést feltéve próbáljuk elérni a válaszokat, így a vendégnek is több ideje jut megtalálni a megfelelő kifejezéseket.

Néhány gondolat a kérdések fajtáival és használatukkal kapcsolatban:

Egyszerre csak egy kérdést tegyünk föl!

Használjunk “nyitott” kérdéseket!

A “nyitott” kérdések lehetőséget adnak, hogy a vendég megtalálja a saját kifejezési módjának megfelelő válaszadási formát. Ezek olyan kérdések, amik tipikusan így kezdődnek: “*hogyan, miért, mi?*”

Ahelyett hogy ezt kérdeznéd *“Sikeres volt a tiltakozás?”* (amire csak egy igen-nem válasz adható) tedd fel inkább így, *“hogyan összegeznéd a tiltakozás hatásait, következményeit?”* De légy óvatos az olyan kérdésekkel, amelyek túlságosan is “nyitottak”. *“Miről szólt ez a tüntetés?”* ez túlságosan “nyitott” kérdés: kieshet a kezedből a vezető szerep és a vendéged azt hiheti, mindent neki kell előlről elmagyaráznia. Jobb így rákérdezni: *“Milyen események vezettek a tiltakozásig?”* *“Miért támogatták helyi csoportok a megtervezését?”*

Kerüljük a “zárt” kérdéseket

A “zárt” kérdések azok, amelyekre csak igennel vagy nemmel, vagy egy csupasz ténnyel lehet válaszolni. Nem túl hatékonyak egy interjú keretén belül, gyakran megszakítják a beszélgetés menetét. És talán udvariatlannak is hatnak, hiszen nem hagyják meg a vendég számára a kibontakozás lehetőségét válaszadásban.

Gyakran ezek a kérdések azok, amiket érdemes egy előzetes beszélgetés során feltenni, hogy azokat a háttérinformációkat és szükséges tényeket, adatokat egyeztessünk, amik a leendő interjú alapját képezhetik.

De akadnak kivételek – néhányszor szükséges feltennünk ilyen kérdéseket, mondjuk például, amikor egy helyi politikus véleményét kérdezzük közvetlenül arról, hogy ellenzi vagy támogatja az új iskolai biztonsági szabályozásokat...

Még egy elfogadható módja van a használatának, amikor építkezve használjuk új tények megállapításánál, megismertetésénél: *“Maga részt vett a tüntetésen?”* Azután, *“Milyenek voltak a benyomásai?”*

A „vezető” kérdések használata nem megfelelő az interjúkészítésnél!

Egy kérdést akkor nevezhetünk „vezetőnek”, amikor az a szerepe, hogy egyértelmű konkrét választ, vagy nézőpontot sugalmazzon, a felvázolt szituáció elfogadásával. Ezek egyáltalán nem olyasfajta kérdések, amikre szabadon lehet válaszolni, sőt inkább arra alkalmasak, hogy előítéleteket, kliséket erősítsen.

Megkérdezni egy menekültet, például, hogy *“Mint bevándorlónak, nincs néha honvágyad?”* nem lenne túl diplomatikus kezds, de ami még rosszabb, azt sugallja, hogy egy ilyen bonyolult szituációt, mint a bevándorlás, menekültügy fel lehet címkézni egy egyszerű kis cédulával

(minthogy ‘honvág’ – voltaképpen mi is ez pontosan?). Egy másik szöveggörnyezetben pedig az, hogy a menekülteknek honvágat *kellene* érezniük, azt sugallhatja, valójában egyáltalán *nem is Tartoznak ide*.

A “vagy”-os kérdések, gyakran vezethetnek saját hibájuk okán szerencsétlen irányba: megszabják a válaszlehetőségeket egy vagy két interpretációra (miközben lehet, hogy egyik sem alkalmazható igazán). Néha az egyszerű, hétköznapi szavak nem tudják megragadni egy személyiség vonásait. Megkérdezni valakit, hogy „A zene a szakmád vagy a hobbid?” könnyen oda vezethet, hogy más, érdekesebb szempontok fel sem merülnek: talán a zene neki a szavak helyettesítője, a szenvedély, a társaság, a kényelem.

A ”vagy”-os, választó kérdések gyakran egyszerű kategorizáláshoz, címkézéshöz vezethetnek: sokszor sok múlhat egy szón, különösen ha azt még a vendég jól félre is érti.

Készüljünk fel az első kérdésre mint nyitókérdésre és az utolsóra (lezáró) is!

És ha az interjú során minden rendben megy, akkor már nem is lesz szükséged arra az utolsó kérdésre.

Jegyzet 5: Hotspot-ok létrehozása

Hotspot-ok létrehozása

(a térképen jelölt különböző tartalmakkal kiegészített, bemutatni kívánt helysín)

A COMAPP Generator lehetőséget kínál arra, hogy tartalommal töltsük fel a térképünket linkek és multimédia fájlok segítségével. A fájlok tartalmazhatnak tényszerű információkat, kreatív írásokat és hanganyagokat.

Ki fogja a térképet használni és a hotspot-okat megnézni?

Az egész művelet kezdetén ki kell választani a bemutatandó helyszíneket, megfelelő hotspot-okat. Amikor ez megvan, el lehet kezdeni tartalmakat készíteni, létrehozni.

Mindenképpen meg kell fontolni, ki a célközönségünk és milyen igényeik vannak – felnőttek, fiatalok, gyerekek, családok vagy idős emberek? A fényképek és hanganyagok mindig érdekessé teszik a bemutatott helyszínt, hotspot-ot.

Emlékezz, a térképed annyi ember számára legyen elérhető, amennyi csak lehetséges.

Ezeknek a kérdéseknek a figyelembevétele képessé tesz majd arra, hogy olyan tartalmakat hozz létre, ami a közösséged igényének megfelelő.

Mi jelenjen meg a hotspot-okhoz kapcsolódóan?

Hozzárendelhetők fényképek, archív képek, elbeszélések, interjúk, szájhagyományok, zenék, versek, leíró szövegek, kreatív írások.

Szöveg

A képernyőn megjelenő szöveg legyen rövid (max. 150 karakter) és ragadja meg az olvasó figyelmét.

A word fájlként megjelenő hosszabb leírás szintén legyen elég rövid, maximum 150 szót tartalmazzon.

Hang

Ismét nagy figyelemmel kell lenni a célközönségünk felé. Milyen hosszú anyagot hajlandóak meghallgatni? Milyen akcentus használható? Használhatunk-e hangeffektusokat? Kell-e zene?

Amikor felolvasandó, hanganyagként megjelenő szöveget írunk, ne felejtsük, 250 szó= 1 perc felvétel.

További tartalom eléréséhez csatolhatunk linkeket, képekhez, internetes oldalakhoz, és hanganyagokhoz.

Honnan szerzünk tényyszerű adatokat a hotspot-okhoz?

Internetes oldalakról | könyvekből | helyszíni tapasztalatokból | helyi lakosoktól | szakértők bevonásával | szájhagyományból

Hogyan használhatok fényképeket a hotspot-hoz?

Használhatóak a helyszínen készül képek, de ne felejtsünk el engedélyt kérni azoktól a személyektől, akik a képen beazonosíthatóak. Ha lehet szerezzünk be írásos engedélyt arról, hogy ezek a képek az internet nyilvánossága előtt is használhatók. Próbáljunk meg olyan képeket készíteni, ahol gyerekek nem szerepelnek.

Óvatosan bánjunk az interneten talált képekkel, hiszen azok a legtöbb esetben jogdíj kötelesek. Ilyen esetben inkább csatoljuk alinket, ahol azok a képek megtalálhatóak. FONTOS: Mindenképpen ellenőrizzük az egész weboldal megbízhatóságát és használhatóságát.

Hozzunk létre képzetet megragadó tartalmat!

Az OSM Generátor (Openstreetmap Generator) lehetőséget nyújt arra, hogy szubjektív, kreatív tartalmat és tényyszerű információkat is csatoljunk a térképhez.

A legtöbben ugyan azt képzeljük magunkról, képtelenek vagyunk alkotásokat létrehozni, talán kevés az önbizalom egy-egy vers vagy kreatív írás megalkotásához.

De létezik egy egyszerű módszer, amellyel különböző képességekkel rendelkező és életkorú emberek is írhatnak ilyen szövegeket.

A résztvevők ezt a technikát alkalmazva rögzíteni tudják gondolataikat és benyomásaikat a kijelölt helyszínről írásban vagy akár felvevőkészüléket vagy Ipad-et használva.

A kérdések, amelyeket ehhez a módszerhez használunk, segítik a gondolatok érzések és az élményben, hangokban és képzeletben való elmélyülést.

Akár a saját kérdéseidet is hozzáteheted!

Egy “hotspot – költemény” vagy “kreatív írás” megalkotása

Hol állsz?

Milyen az idő?

Mit hallasz?

Mit látsz magaddal szemben?

Ragadj ki egy részletet és írd le!

Most képzeld el a múltat! -

Mit gondolsz, mit hallasz?

Csukd be a szemed, mit látsz?

Ragadj ki egy részletet abból, amit elképzeltél és írd le!.

Ragdj ki egy másik részletet és azt is írd le!

Hallasz hangokat? Mit mondanak?

Válassz egy pillanatot – mit érzel?

A helyszíni benyomások szintén hozzáadhatók a hotspot-hoz, de később is átszerkeszthetőek, újragondolhatóak, és további gondolatokat is csatolhatunk, amire nem volt lehetőség a helyszínen.

Itt egy példa egy COMAPP workshop résztvevőtől:

Példa: Repülés, Caroline Mitchell verse

Ez a költemény Caroline Mitchell benyomását tükrözi Craig Knowles szobrairól, amik Sunderland kikötőjénél állnak. A szobor, illetve szoborcsoport az acélgerendákból fokozatosan átalakuló kormorán alakja, ami a River Wear kikötő múltját és jelenét szimbolizálja.

Sunderland Kikötője 2013. február

Acélszürke vagy kék ma az ég?
Repüljünk! Egy, két, há, négy.
Acélgerendák röptetik a főnixként születő kormoránt
Fénylő fém ragyog, forr és alakul át.
Egy, két, há, négy,
Előttünk a tenger,
iránytű a csillagtükör.
A messzelátóban az ipari sár
...halpikkelytől csillogó tengerré vál’.

*“Is the sky blue or steel grey today?
Taking flight, one, two, three, four,
Girders release the cormorant, phoenix-like,
Hot metal sparks and transforms,
One, two, three, four,
Port out to sea.
Starboard towards the river
To scoop the whiteys and flatties from the Wear
Water transformed from industrial sludge
...to sparkling fishing ground. “*

Jegyzet 6: Egyszerű gyakorlatok akusztikus környezetben

Egyszerű gyakorlatok akusztikus környezetben

“Hangséták”

A hangséta olyan egyszerű, ahogy hangzik. Egyedül vagy csoportosan tegyünk egy sétát a kiszemelt területen, ami lehet a természetben, városban, vagy egy épületben, és szenteljünk nagy figyelmet a hangoknak, melyeket az utunk során hallunk. A résztvevők jegyzetelhetnek, vagy éppen a séta végén tarthatnak egy kis szünetet is, hogy a gondolataikat, benyomásaikat összeszedjék. Érdekes látni a más-más résztvevő által felírt, lejegyzetelt gondolatok különbözőségét és azt hogy mennyivel másabb hangokat gyűjtöttek, hogyan térnek el egymástól a felvételek, az egyéni élmények és tapasztalatok, vagy tapasztalatszerzési formák miatt.

Nyisd ki a füled!

Válasszunk ki egy helyet! Készüljünk egy sor kérdéssel a rögzítés előtt! Példák: Melyik a leghalkabb hang, amit hallasz? Melyik a legtávolabbi hang, amit észlelsz? És a legközelebbi? Milyenek a saját tested által keltett zajok? Hogyan keverednek az ember által keltett zajok a természet hangjaival, milyen arányban? Figyeljünk arra is, milyen a téren átmenők, átutazók zaja! Próbáld megfigyelni egy éppen felkelő hang kezdetét, majd elhalását, amíg csak észlelhető!

A figyelem felfedezései

Ez inkább szórakozás. Az alapgondolat az, hogy a hangokra való odafigyelés egy aktív folyamat, - mi ebben az értelemben előadói és közönsége is vagyunk a környezetünk hangjaiból összeálló koncertnek. A küldetés az, hogy olyan helyet találjunk a kijelölt területen, ahol a hangok különleges elegyét találjuk, vagy ahol a hangok valahogyan folyamatos változásban vannak, átalakulnak (tompulnak, torzulnak vagy háttérbe szorúlnak vagy éppen az előtérbe kerülnek). A mozgásunk közben változó hangok és a speciális helyszín egyedi zajai eredményeként egyfajta szónikus panorama jön létre.

(<http://www.acousticecology.org/edu/currintros.html>, <http://wfae.proscenia.net/library/articles/index.html>)

A HALLGATÁS

Állj meg odakint és csukd be a szemed egy percre, hogy az elméd kitisztuljon, és a hallásod is bemelegedjen. Nyisd ki a szemed majd indulj el egy általad kiválasztott irányba.

Sétáljunk körülbelül öt percig és mindenirányba figyeljük a hangokat. A hangok 3 dimenziósak. Figyeljünk a fejünk fölé a lábunk alá, jobbra, balra, előre, hátra. Halljuk meg a hangokat, mielőtt beazonosítanánk, meglátnánk a forrását, majd kövessük a hangot, addig, amíg egészen el nem hal. Ha elérjük a visszafordulási pontot, álljunk meg, csukjuk be a szemünket és még egyszer figyeljünk körbe. Hallgassuk meg hogyan formálódnak a hangok körülöttünk.

Állj meg odakint és csukd be a szemed egy percre, hogy az elméd kitisztuljon, és a hallásod is bemelegedjen. Nyisd ki a szemed majd indulj el egy általad kiválasztott irányba.

Sétáljunk kb. 5 percig, majd forduljunk vissza a kezdőponthoz, ahonnan elindultunk. Minden apró neszre figyeljünk oda. Melyik volt az a legapróbb, amit meg tudtál hallani? Honnan jött? Távolról vagy közelről? Hangosabbak lettek vagy épp halkultak? Amikor egy erős hang félbeszakít egy halkabbat, majd abbamarad, képesek vagyunk hallani újra az első halkabb hangot?

A hanghullámok is kölcsönhatnak, nem csak a fülünkkel észleljük azokat. Érezzük a gyomrunkban, az arcunkon, a kezünkben, a talpunkon keresztül.

Ezekre feltétlenül oda kell figyelnünk!

Lépjünk ki a szabadba, csukjuk be a szemünket egy percre, hogy az elménk kitisztuljon, és a hallásunk is bemelegedjen. Nyissuk ki a szemünket és sétáljunk jobbra – nagyon lassan és nagyon halkan, így a hangok a lehető legkevésbé torzulnak, amíg elérnek hozzánk. Hallgassunk és figyeljünk testünk minden egyes kis rezdülésére!

Milyen érzésed volt a séta alatt?

Mit érzel most?

Milyen hangokra emlékszel?

Mit vártál, mit fogsz hallani?

Mit nem hallottál?

(felhasználva: <http://www.treetheater.org/score.pdf>)

Workshop: Nada an Experience in Sound
Mati Ghar, Indira Gandhi Nemzeti Művészeti Központ,
Janpath, New Delhi, India
December 10-25, 1998
Author: Hildi Westerkamp
New Delhi
December 21, 1998

For just a moment...

can you drop your inhibitions
your pre-conceived notions
can you forget where you have come from
where you have to go
who you are
where you will be

can you let your love & hate
anger & pain
sorrow & joy
can you forget everything
can you just listen

listen

listen.....

Csak egy pillanatra....

Dobd el a gátlásaid
az előre kitalált megjegyzéseid.
elfelejtheted honnan jöttél,
hova menned kell,
ki vagy és
hol leszel

Gyűlöletet, szerelmet
fájdalmat, mérget
kínt és élvezet
mindent mindent elfelejthetsz,
hogya nagyon odafigyelsz

figyelj....

figyelj.....

(http://wfae.proscenia.net/library/articles/westerkamp_nada.pdf)

Jegyzet 7: Szövegek, képek, hangok a Weben

A COMAPP Generator

1. Szövegek

A COMAPP Generator -ral multimédiás térképeket hozhatunk létre. Figyeljünk a következőkre:

- A cím, amivel a térkép rendelkezik, később a böngészőkben is megjelenik, ezért kiemelten figyeljünk rá, ez lesz a térkép ismeretetője.
- A leíró szöveg (*descriptive text for the map*) lehetővé teszi további háttérinformáció elérését.
- A bejegyzés neve (*name of a marker*) ne legyen több, mint 20 karakter: rövid, tömör, informatív.
- A bejegyzés kifejtésére (*description of the marker*), további információkra, adatokra 150 karakter áll rendelkezése.

Amiben minden online szerkesztő

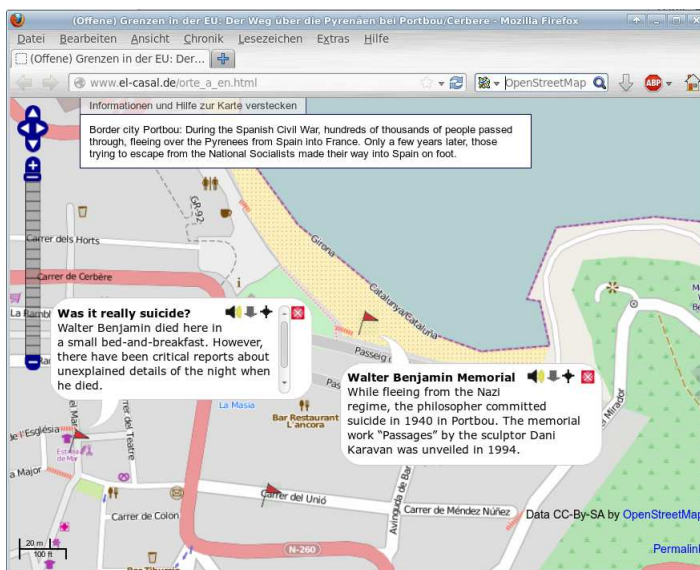
egyedűt: Az első szavakkal kell felkelteni a kíváncsiságot.

Ez azt jelenti: A bejegyzés, jelölés nevének, címének olyan lényegi, esszenciális információkat kell tartalmazni, amelyek további olvasásra készítetik a látogatót.

A 20 + 150 karakter

A tapasztalatok azt mutatják, amikor a szöveg túl hosszú, egy felugró ablakban jelenik meg gördítő sávval, a látogatók többsége olvassa végig. Ezért minden esetben: **a legfontosabb információk legelőre!**

Jó: Konkrét információk, adatok személyekről, eseményekről, amelyek a megjelölt helyszínhez (*bejegyzéshez, marker-hez*) kötődnek. Egyszerű, tömör stílus. Minden egyes szót mérlegeljünk

fontosságuk és hatásaik tekintetében.

Rossz: Üres frázisok. Olyan formulák, mint a “Interjú XY-nal...” vagy “Beszélgetünk XY-nal..”.
Jobb: az interjúalany egy fontos kijelentése, megállapítása.

2. Képek

A képernyőn megjelenő képek minőségével szemben más elvárásaink vannak, mint a nagyfelbontásban kinyomtatott képekével szemben: a megjelenő képeknek kicsinek és tömörnek kell lennie.

- Összehasonlítva a fotoprintekkel, a monitor képernyője elég darabos, ezért egy kisebb felbontású kép is megfelel.
- Valamint, amikor a térképet mobileszközön keresztül használjuk, amúgy is kevesebb adatforgalom érhető el.

A legjobb megoldás, ha 800x600 pixel-es felbontást használunk. A fotók esetében válasszuk a *jpg* formátumot; a *png* formátumot csak grafikus elemek megjelenítéséhez ajánljuk (mint a *bar graph*-ok esetében). A weben használható fényképeknek, erős motívummal és jó kontrasztokkal kell rendelkezni. Vágjuk meg a képeket mielőtt publikáljuk. Vágásokkal ki tudjuk emelni a legfőbb mondanivalót.

3. Hang

Néhány tipp a hang-kippekhez:

- Csak a legjellemzőbb részleteket válasszuk az anyagból. A látogatók türelmetlenek.
- Figyeljünk a jó beállításokra, modulációra: A hangvágó programban meg kell emelni a hangszintet 0 dB-re.
- A háttérhangulatot közvetítő hangok könnyen be- és kikapcsolhatók.

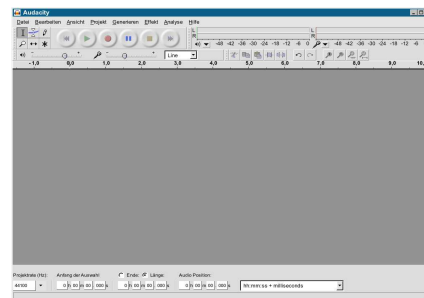
Amire minden esetben figyeljünk: csak úgy publikálhatunk szöveget, képet és hangot, ha arra külön engedélyt kaptunk. Ez a saját magunk által készített felvételekre (videó, fotó, hang) is vonatkozik. A felvételen ábrázolt személy, vagy interjúalany hozzájárulása is szükséges a megjelenéshez.

Jegyzet 8: Hangszerkesztés - Audacity 2.0

Hangszerkesztés - az Audacity 2.0

Az Audacity „üres dokumentum ablakkal” nyílik.

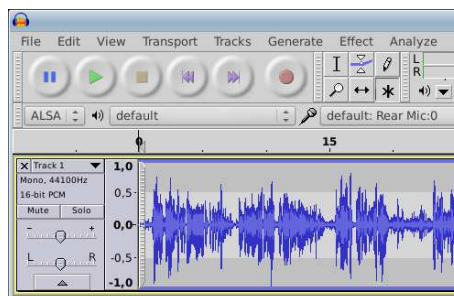
- A piros felvevőgombra klikkelve („record”) megnyomásával a felvétel folyamata megkezdődik, egyenesen a *keverőpult*ról (mixing console).
- A hanganyagok, mint a WAV, MP3, OGG fájlok könnyen importálhatók ezzel a paranccsal: **Project > Import audio**. A PCM nyersanyagok pedig a menüpontban megjelenő a kapcsolódó parancsgommbal.

Az audio anyag, mai talán több hordozón, sávban, „track”-en, részletekben található, átmásolható (ha szükséges egyik hordozóról a másikra) és vágható a megszokott számítógépparancssal **Strg + c / v / x** vagy a *Szerkesztés* („Edit”) menüponttal. A vágás egyes lépései visszavonhatóak a szokásos **Ctrl + z** vagy **Edit > Undo** kombinációkkal.

Az eszköz használatok közül az egeret mozgatva számtalan lehetőség merül fel attól függően hogy az egér hogyan helyezkedik el az audio diagramon:

Amikor a kurzor beillesztéses módban látszik a hanghullámok ábráján, akkor ki tudunk vele jelölni egyes területeket, részleteket, mozgatáshoz, másoláshoz vagy törléshez. A „c” billentyű lenyomásával meghallgathatjuk előzetesen hogyan fog hangzani az anyagvágás után.

A hanghullámok és a kicsit sötétebb háttér összeérésénél, hangcsomópontok hozhatók létre és mozgathatók.

A különböző sávokban, „track”-eken lévő „track”-ből a másikba hanganyagok, ugyanúgy ahogy már egész klippek is, mozgathatók.

A **File** menüpontban tudjuk elmenteni az egész projektet, exportálni (akár az egész fájlt, akár csak a kijelölt területet) wav, mp3, vagy ogg formátumba. Sok funkció (mint a billentyűzet beállítás vagy a mentések formátuma) konfigurálható, beállítható, használjuk ezeket a lehetőségeket a gyorsabb munka érdekében. Az Audacity jelenleg a 2.0-ás verziójában elérhető. A *mediensyndikat.de weboldalon* további anyagok és információk is elérhetők, valamint egy 18 oldalas útmutató német, angol és spanyol nyelven.

Jegyzet 9: Webhely - Access, Set Ups, HTML-documents

FTP: Tárhely

A generátor (HTML) által létrehozott térképek eléggé tömörek, de a kapcsolódó hang-, kép-, és szövegfájlok már nagyobb adatmennyiségeket hordoznak. Egy multimédiás térkép készítésénél sokféle alkalmazás ajánl tárhelyeket akár néhány gigabájtot is mindenféle díj megfizetése nélkül.

Néhány példa, amelyek ingyenes tárhelyeket ajánlanak, mindenféle operációs rendszerhez (Win/Mac/Linux, mobile systems). Az FTP bármilyen eszközről elérhető kényelmes és áttekinthető.

A következő oldalakon keresztül lépésről lépésre bemutatjuk az egyik lehetőség, a *bplaced.net*. használatát.

Product	Volume	
Bplaced http://www.bplaced.net	2 GB	a felhasználók saját mappákat kapnak, és minden felhasználható külön ftp elérést is kaphat
Telekom Cloud http://telekom.de	25 GB	hatalmas mennyiségű adat tárolható, Telekom szerződés nélkül is, jó online támogatás, telefonszolgáltatás díjszabás nélkül
HiDrive http://www.strato.de/online-speicher/	5 GB	a második legnagyobb webhost Európában, Karlsruhe-i és Berlini központtal, zöld-technológia, „CO2-mentes“
Arcor http://www.arcor.de/mps/hp/tp_hp_index.jsp	50 MB	előny: FTP feltöltés / hátrány: nem túl sok tárhely, de elégséges
Dropbox http://dropbox.com	2 GB	mint webfelület, rendkívül egyszerű használni és a saját gépről a webre feltölteni mappákat, fájlokat / hátrány: 2013-tól sokkal nehezebb HTML fájlok publikálása

Jó áttekintést nyújt a következő oldal: <http://www.realwebmaster.net/kostenloser-webspace/>

Tárhely létrehozása:

A *bplaced.net* használata

1. **Az elérés létrehozása:** regisztráljunk a <http://www.bplaced.net/> oldalon, az ajánlatok eléréséhez. E-mailen visszaigazolást kapunk, majd rögtön elkezdhetjük a munkát.
2. Ahogy mindig látjuk, a **“http”** a legtöbb webcím elején szerepel. Ez a kommunikációs technológiára utal, amely lehetővé teszi a weboldalak letöltését, visszakereshetőségét, hálózatiát. A mi célunk, hogy **“ftp”** protokollt használva csatlakoztassuk számítógépünket a szerverhez (olyan egyszerűen, mint ahogy USB flash drive-hoz csatlakoztatnánk).
- Windows-t és *Explorer*-t használva csak be kell gépelnünk a szerver-nevet, amit a *bplaced*-ben létrehoztunk a megjelenő cím üres helyére. Így kell kinéznie: **“ftp://myname.bplaced.net”**. Mostmár meg lehet nézni a személyes mappád tartalmát a *bplaced* szerveren. Ez lesz a saját területünk a hálózatban!
3. Az egeret használva másoljunk be egy fájlt a személyes mappánkba – pl. egy fotót (*myphoto.jpg*). Ezzel feltöltötted, publikáltad, nyilvánossá tetted a fotót. Ez azt jelenti, hogy mostantól a keresőcím (<http://myname.bplaced.net/myphoto.jpg>) birtokában, bárki báhonnan elérheti, megékeheti a fényképet.
4. Szövegszerkesztővel írunk egy rövid szöveget, de ne a szokásos fájlformátumban, hanem **“html”** fájlként mentjük el. A saját számítógépünkön megjelenik egy fájl, mint például *mytext.html*. Amikor ezt a szövegfájlt átmásoljuk a szerverre, bárki elolvashatja a kapcsolódó címen. Ugyanezt meg tudjuk tenni a generátorral létrehozott térképünkkel.

5. FONTOS: Ha a keresőcímbe (linkbe) nem írsz be konkrét fájlnevet (például ilyenkor,

<http://myname.bplaced.net/>), a **szerveren lévő**

saját mappáid jelennek meg. Az első három mappát hagyjuk érintetlenül. De itt már azokat a fájlokat is megnézhetjük, amiket már az ftp-n keresztül feltöltöttünk. (Némely esetben a keresőben újra kell tölteni az oldalt.) Mihelyst feltöltöd a fájlt az

index.html utótaggal (a teljes internet címlogikájának megfelelően) a megadott címen lévő oldal jelenik majd meg, mint a weboldal kezdőlapja.

A *File Explorer* kezelőrendszert használva létrehozhatunk újabb almappákat külön hangoknak és képeknek,

Index of /			
Name	Last modified	Size	Description
MySQLadmin/	2013-03-09 17:29	-	
PgSQLadmin/	2013-03-09 17:29	-	
filemanager/	2013-03-09 17:29	-	
foo.html	2013-03-09 17:45	15K	
Apache/2.4 Server at mediensyndikat.bplaced.net Port 80			

hogy a sokasodó tartalom később is átlátható maradjon.

Szövegszerkesztő kisügyes:

Linkeket tartalmazó HTML Dokumentumok

Nem számít mit használunk, OpenOffice-t, LibreOffice-t vagy MS Word-öt: minden szövegszerkesztő szoftver képes HTML fájlok létrehozására (File > Save as). A szakértők talán nem hagynák jóvá, de pont az alacsony küszöb a

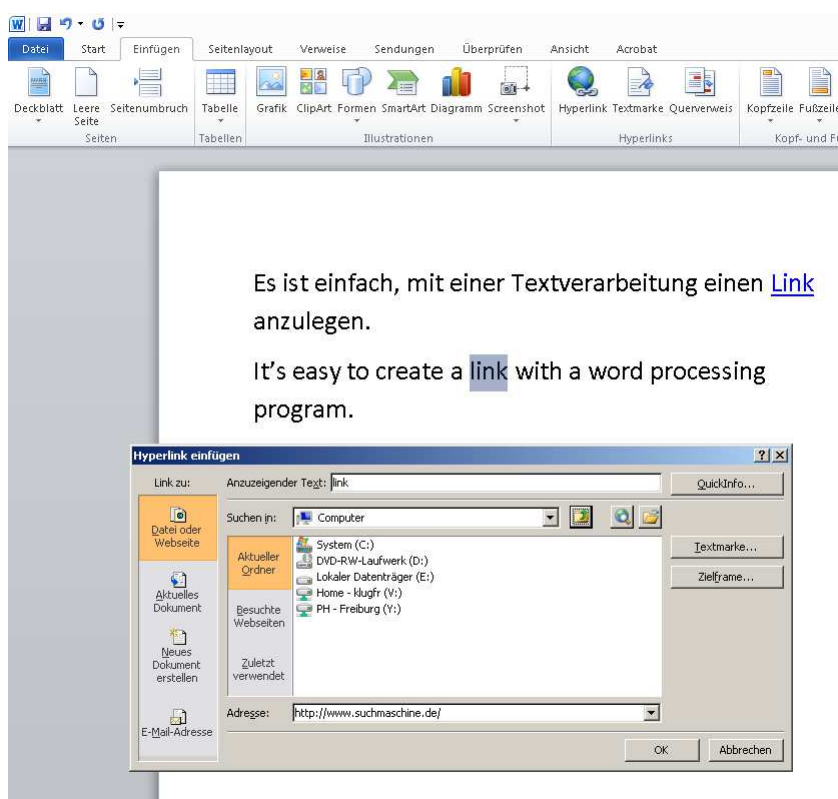
legnagyobb előnye: jóformán mindenki tud szövegszerkesztővel dolgozni.

Ilyen egyszerűen lehet linket létrehozni szövegszerkesztőben :

1. Jelöljük ki a szót, amelyhez a link kapcsolódni fog, és gombként fog működni

2. Kattintsunk az Insert > Hyperlink funkcióra, és egy ablak nyílik meg.

3. Ebbe az ablakba írjuk be egy internet linket ([http://www ...](http://www...)), és választhatóan, akár a saját szerveren lévő mappáiból egy másik fájl nevét (például: neighbouringdocument.html).

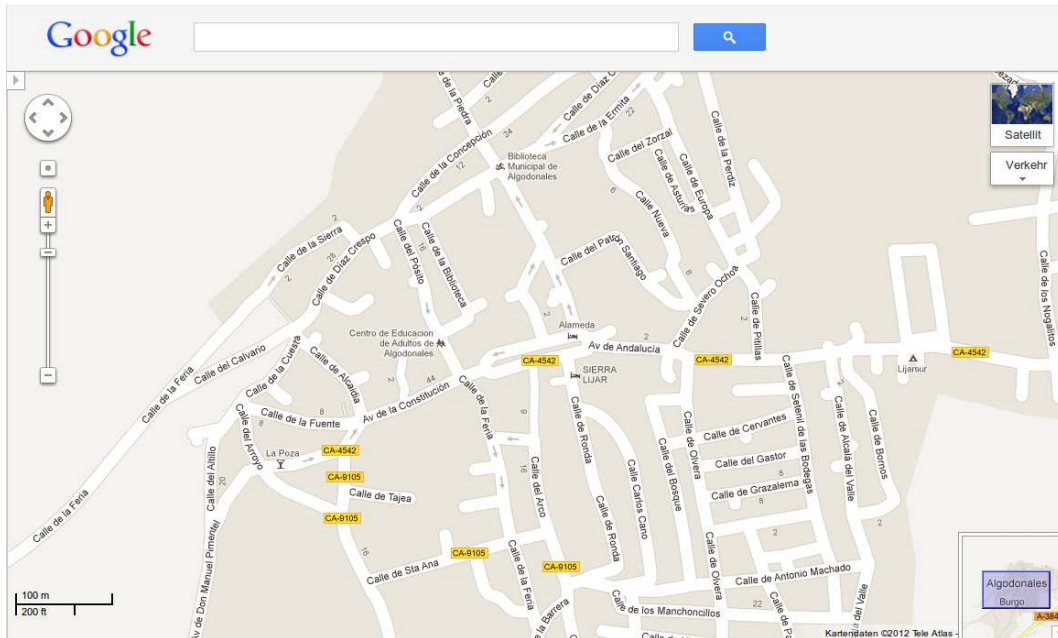
4. Amikor egy keresőprogrammal újra megnyitjuk a fájlt, amit elmentettünk, láthatjuk, hogy a linkek kékké aláhúzottak. Kattintsunk az első linkre, amely egy külső weboldalra (external website) vezet minket, majd klikkeljünk a másodikra, a belső linkre (internal link), amely saját tárhelyen lévő dokumentumhoz vezet. Ha így megtanultuk, hogyan töltünk fel dokumentumokat a webre, saját tárhelyünkre, már el is készült a saját weboldalunk.

Jegyzet 10: A Google Maps és az OpenStreetMap összehasonlítása:

Térképek az Interneten

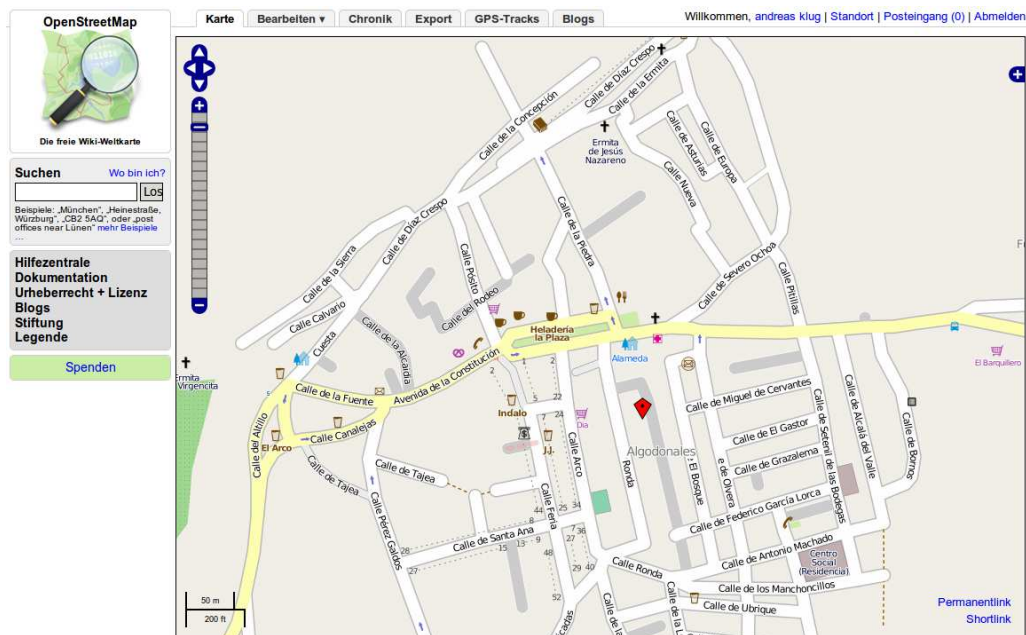
Példa: Algodonales (Spanyolország) Google Maps

<http://maps.google.de/maps/myplaces?hl=de&ll=36.88,-5.405&z=14>

Példa: Algodonales (Spanyolország) OpenStreetMap-Mapnik

<http://maps.google.de/maps/myplaces?hl=de&ll=36.88,-5.405&z=14>

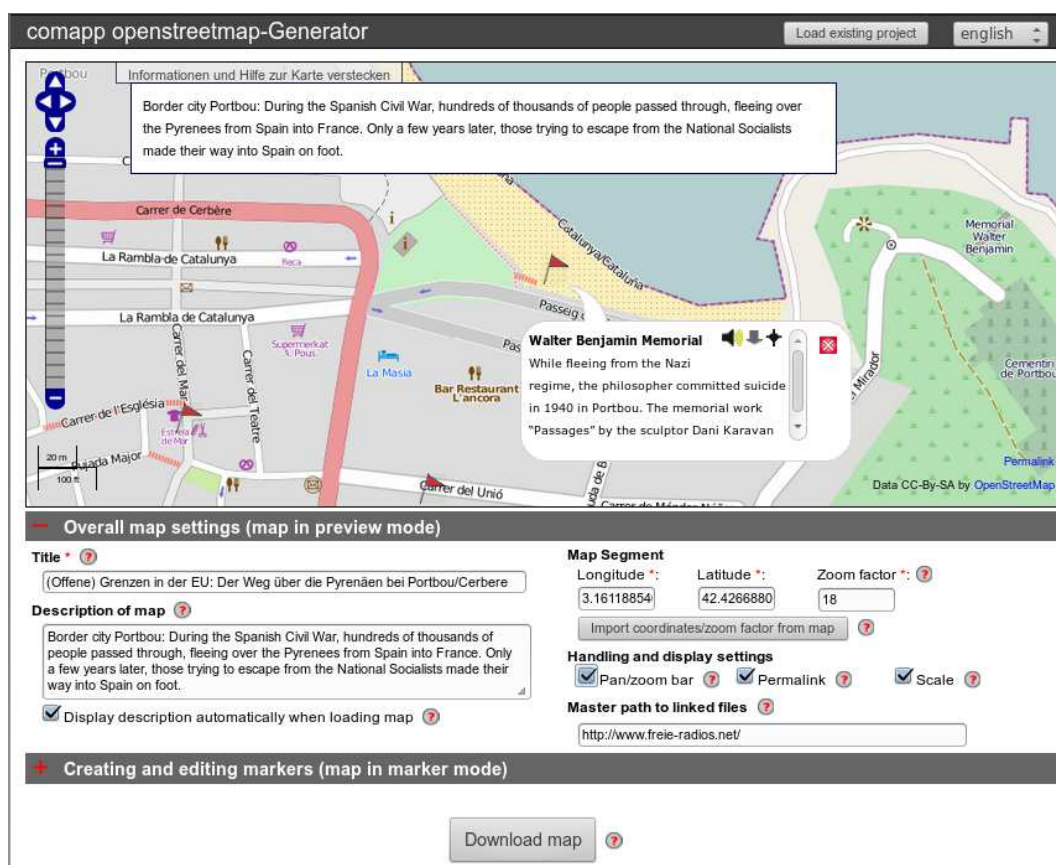
Jegyzet 11: Rövid útmutató az Open Street Map – Generator-hoz

Rövid útmutató az OpenStreetMap Generator-hoz

A generátor többféle nyelven is használható, legelőször kérjük, válassza ki az Önnek megfelelőt. A generátor két munkaszintet is kijelöl, mi az általános térkép-beállításokkal kezdjük (*overall map settings*):

1. Általános térkép-beállítások

1. A térképhez kiválasztott címet gépeljük be a *cím* helyére (*Title box*).
2. A *térkép leírása, bemutatása (description of map)*: Készítsünk a térképről egy rövid leírást. Ez a szöveg és a cím is keresőmotorokkal elemezve lesz.
3. *Térkép részletek (Map Segment)*: Dupla kattintással lehet elérni a kívánt rész nagyítását. Egy másik módszer, amikor az egér gördítőjét használva nagyítjuk ki a területet. A térképet mozgassuk az egér bal gombjának nyomásával, amíg meg nem találjuk a választott régiót, területet. Ezt automatikusan jóváhagyja, majd ha meg akarnánk változtani, csak módosítsunk a térképen, ahogyan fentebb leírtuk, és emelett kattintsunk a *“Import coordinates/ zoom factor from map”* funkció gombjára. Amit a térképünk ábrázol, az lesz a következő lépések alapja.

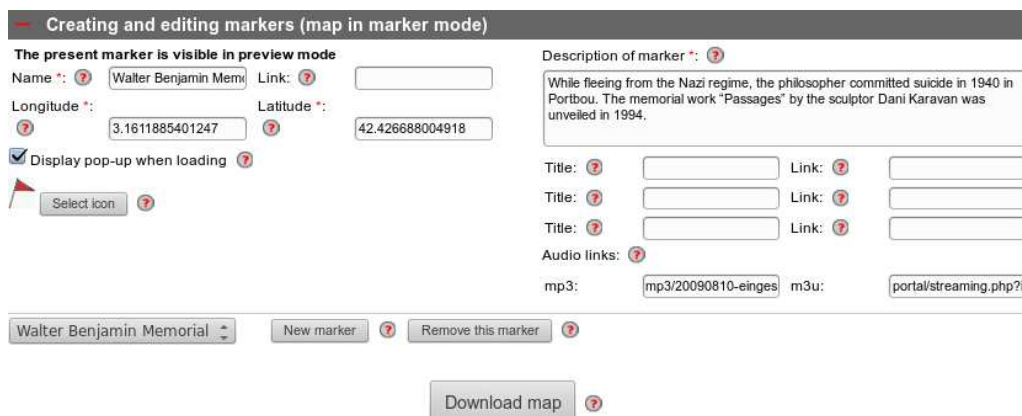
4. Kezelési és megjelenési beállítások között még találunk számtalan eszközt – használjuk azokat, ha szeretnénk.

5. Az üres helyre „*főút a kapcsolt fájlokhoz*” kifejezésnél (*“Master path to linked files”*) beírhatjuk saját szerverünk címét, hogy elérhessük saját dokumentumainkat. Így amikor további linkeket hozunk létre, elég lesz csupán a fájl kiterjesztését és nevét hozzáadnunk. Ha később esetleg az egész projektet át kell menteni egy másik szerverre, akkor elég lesz csak itt beírni a szervernév változását, az mindegyikre vonatkozik majd és nem kell egyenként minden fájlnál átírni a címeket.

Rövid útmutató az OpenStreetMap Generator-hoz

2. Bejegyzések készítése és a térkép mentése

Az alapfunkciója a comapp „nyitott utca térkép”, az OSM Generator lehetővé teszi, hogy a térképen kiválasztott régiókhoz, területekhez bejegyzéseket fűzzünk, multimédiás elemeket csatoljunk. Majd az elkészült térképet letöltjük.

Creating and editing markers (map in marker mode)

The present marker is visible in preview mode

Name *: Link:

Longitude *: Latitude *:

☒ Display pop-up when loading

Select icon

Description of marker *:

Title: Link:

Title: Link:

Title: Link:

Audio links:

mp3: m3u:

Walter Benjamin Memorial

A bejegyzéseknek (*marker*-eknek) mindig kell címet adni (*name*). Amikor a cím helyére egy linket gépelünk, be az linkként is fog megjelenni. If you enter an internet *Link*, the name you have assigned becomes a link (button). A *marker*-ek szélességi/hosszúsági koordinátáit a térképre kattintva kapjuk meg. A „bejegyzés leírása” mezőbe (*“description of marker”*) írjuk be a szöveget, amihez kb. 150 karakter áll rendelkezésre, így kitölti a felugró ablakot (gördítés nélkül). Bizonyos tartalmakhoz további linkeket is csatolhatunk.

Audió linkek (csatolt hanganyagok) létrehozásához kétféle formátumot kell használni:

1. egy internet link az mp3 hanganyaghoz
2. és egy internet link az m3u közvetítő fájlhoz („*streaming file*”)

Az *m3u* fájloknak tartalmazniuk kell sima szöveggént írva az *mp3* elérési címét és beírásuk után minden esetben nyomjunk „Enter”-t. A következő oldalon erről még többet tudhatunk meg.

Az audió linkjeink elérési útvonala, internetcíme kétféle lehet. Vagy már egy érvényes létező internetcím, vagy az általunk érvényesített „*főútvonalat*” („*Master path to linked files*”) használva (csupán az adott fájlnevet beírva) a saját webhelyünkön lévő fájlokhoz vezet. (lásd, előző oldal).

Most már letöltheted a térképet HTML fájlként és használhatod külön vagy a saját weboldaladhoz csatolva. A „*létező fájl letöltése*” (*“Load existing project”*) funkcióra kattintva – a térképgenerátor oldalának legtetőjén- a megkezdett projektet bármikor folytathatjuk.

Rövid útmutató az OpenStreetMap Generator-hoz

3. Hangfájlok integrálása

A comapp OSM Generator különlegessége, hogy multimédiás fájlokat csatolhatunk egy-egy térképen megjelölt pontokhoz. Ahhoz, hogy a lehetséges legjobb eredményt érjük el, itt van néhány megjegyzés, amit érdemes mindig szem előtt tartani. Amikor hangfájlokat integrálunk mindig mp3 formátumot használunk.

1. Az mp3 fájlok

Amióta interneten vagy mobiltelefonon keresztül közvetítjük a hanganyagot, a minél tömörebb fájlok ésszerűek. Érdemes minél tömörebb fájlokat. Egy beszélgetés felvételéhez elég a következő beállításokat használni: mono, 44.1 kHz –es frekvencia (vagy kevesebb), és 48 kBit/s.

Amikor az audiólink már be van integrálva a generátor kijelzőjén a bejegyzésre kattintva megjelenik egy „play” gomb és ezzel tudjuk elindítani a *flash player*-t (a lejátszót).

2. Az m3u fájlok

Abban az esetben, amennyiben az eszközünkön nincs installálva *flash player*, a hagyományos *streaming* (közvetítő) szolgálat alapbeállításul. Ennek eléréséhez mindenképpen használnunk kell az m3u audiólinket.

Egy ilyen linknek tartalmaznia kell sima szövegformátumban az mp3 fájl érvényes elérési útvonalát (internetcímet). És nagyon fontos, hogy a beírás befejezéséhez minden esetben nyomjuk „Enter”-t!

3. Szerver mappák

Ha már jónéhány hanganyag elkészült a projekthez, sürgősen ajánlott külön speciális mappákba rendezni az összetartozókat

4. Fájlnemek

A kompatibilitás érdekében, a fájlnemek soha ne tartalmazzanak különös karaktereket, vagy üres helyeket. A legideálisabb, ha csak kisbetűket és számokat használunk. Hogy elkerüljük gépelési hibákat válasszunk inkább rövid fájlnemeket.

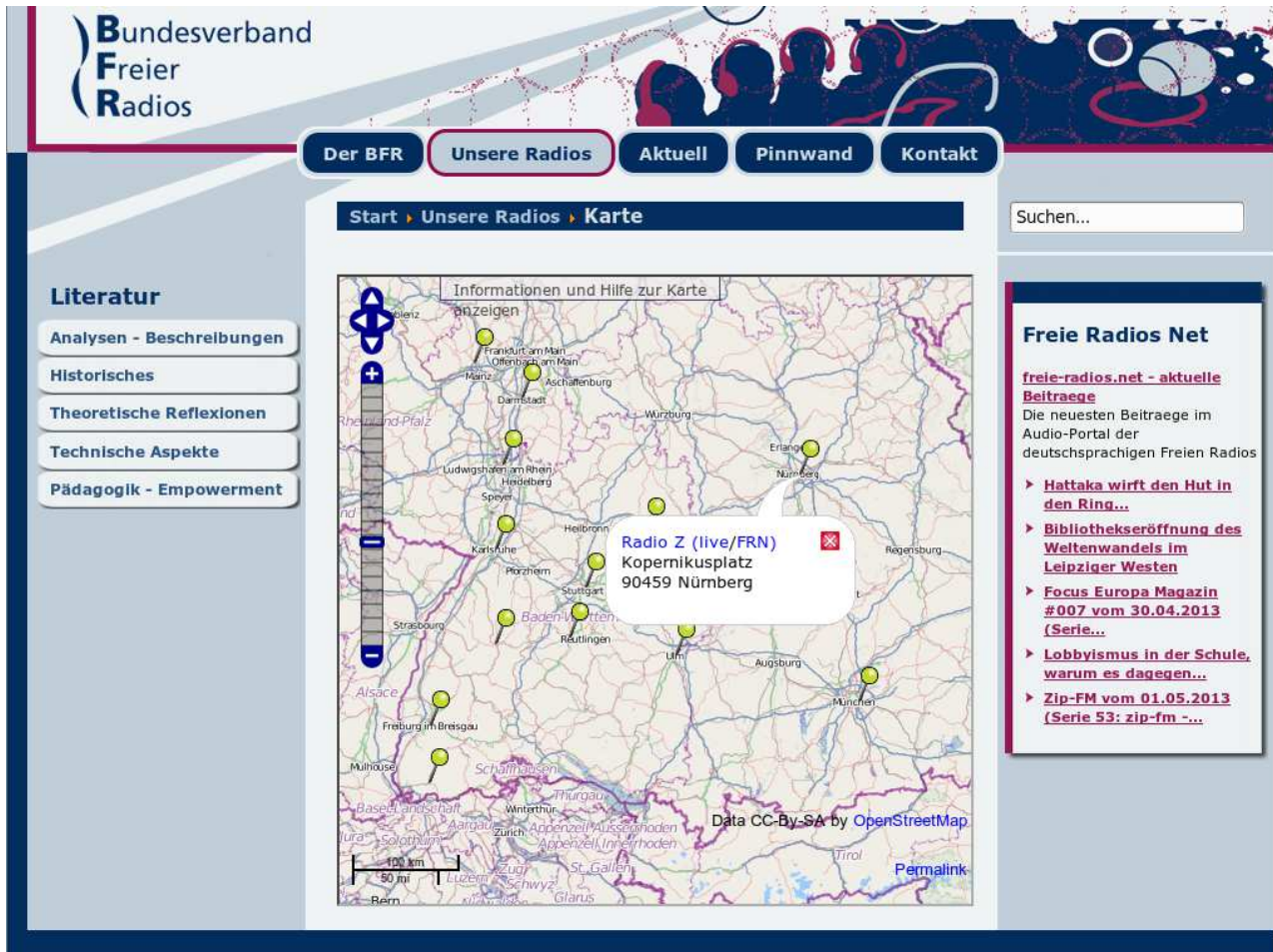
5. Elérési útvonalak, címek

Bizonyosodjunk meg arról, hogy a beírt internetcímek valóban a helyes címek és jól működnek. Kipróbálhatjuk úgy, hogy a keresőbe bemásoljuk a leírt címet. Ha a link jó helyre mutat, rögtön megkezdődik a hangletöltés. Ha nem indulna el, akkor nézzük át a beírt címet és javítsuk ki a gépelési hibát.

Jegyzet 12: Elhelyezés weboldalon

Az OpenStreetMap Projektek integrálása

Egy weboldal példája beillesztett OSM Generator által létrehozott térképpel

OpenStreetMap által létrehozott térképeket viszonylag egyszerűen beilleszthetünk bármilyen külső weboldalba. Az OSM eleve létrehoz egy HTML fájlt, amit *inline frame* –nek, beágyazó keretnek nevezünk. Az *IFrame (inline frame)* egy HTML-elem, amely lehetővé teszi más HTML-dokumentumok beágyazását a fő dokumentumba.

A HTML kód

A következő parancsok pusztán például szolgálnak. A beágyazáshoz a kékkel jelölt parancsokat használjuk. Az *iframe* használata elengedhetetlen ahhoz, hogy egy külső oldalt (esetünkben a térkép) integráljunk egy másik nagyobb dokumentumba!

```
<!DOCTYPE html>
```

```
<html>
```

```
<head>
```

```
<title>Sample page</title>
```

```
<meta charset="UTF-8" />
```

```
</head>
```

```
<body>
```

Ide gépelhetem be a szöveget, amit aztán a térképet beágyazó parancs követ:

```
<iframe src="http://www.mediensyndikat.de/geo/bfr.html"
```

```
width="100%"
```

```
height="500"
```

```
scrolling="auto"
```

```
frameborder="1">
```

Kérjük, használjunk olyan böngészőket, amely támogatja az *iframe* fájlokat!

```
</iframe>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

Jegyzet 13: Geocaching a Columbus-szal

Geocaching a Columbus-szal

1. Használd az alkalmazást az opencaching.eu-val – Előkészületek

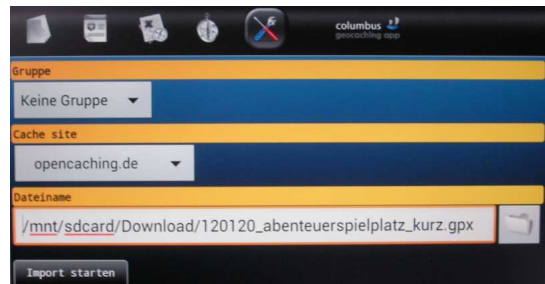
A geocaching technikai alapját a **gpx. fájlok** biztosítják, amelyek minden információt tartalmaznak ahhoz, hogy elvezessék a felhasználót a célhoz, a geoládához (“cache”). Ezek a fájlok speciális weboldalakon összegyűjtve megtalálhatók, és onnan letölthetve azonnal használhatók.

Amikor a Columbus megnyílik, ott is megjelennek azok a geocaching fájlok, amiket már letöltöttünk az eszközre. Új fájlokat kétféle módon hozzáadni:

A fájlok átmásolhatóak egy **személyi számítógépről**.

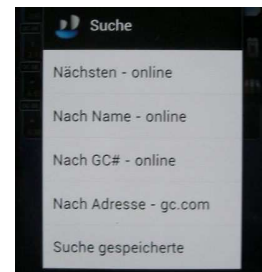
Ahhoz hogy ez a legegyszerűbben és biztonságosan menjen már legyen a eleve letöltve az eszközre a *OI file manager* alkalmazás. Ehhez nincs szükség internet vagy GPS kapcsolatra.

A másik mód, hogy a Columbus nyitóoldalán kiválasztjuk az **online keresés** (“search online”) funkciót. A “legközelebbi online” (“nearest online”) menüpont alatt és a geocaching platformok választásánál, rögtön láthatjuk az

adott közeli geoládák listáját néhány kilométeres távolságon belül. Ehhez viszont szükségünk van internet és GPS kapcsolatra.

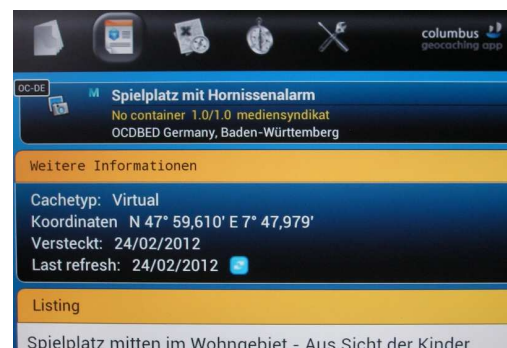
Ha olyan nyitott felületet használunk, mint például a *opencaching.eu*, a gpx fájlok rögtön letölthetőek, a kereskedelmi oldalakon, mint például a *geocaching.com*, rendelkezni kell egy hozzáféréssel (“account”) a Columbus beállításában.

A cache file-ok letöltés után a nyitóoldalon jelennek meg.

Gyakran ezek a letöltött fájlok fontos tippet is tartalmaznak a *kincs* (geoláda, cache) megtalálásához.

Esetenként, még külső webhelyre mutató linkek is be vannak ágyazva. Ilyen esetben további kapcsolódó szövegek, képek, hangok még videók is elérhetőekké válnak.

2. Használd az alkalmazást az opencaching.eu-val – A helyszínen

Amikor a fájlok letöltődnek, már kezdődhet is a keresés. A **map mode** (térkép mód)-ban megjelenik a használó adott, jelen idejű tartózkodási helye (pozíciója). Valószínűleg ehhez aktiválni kell az *én helyzetem* ("My position") menügombbal. A geoláda (cache) helyzete szintén látható. Természetesen, a GPS pontatlanságából fakadóan, a pont csak néhány méterre szűkül le, ami azt jelenti, hogy a tárgyat a megjelölt néhány méteres körzeten belül valódi módon kell megkeresni, kikutatni, igaziból!

Azt, hogy milyen térképet használsz a *kincskeresés*hez, csak rajtad áll, a te választásod. De ha a várostól vagy a centrumtól távol eső helyen keresünk, érdemes az OpenStreetMap (OSM) –et használni, rendkívüli részletessége miatt. Váltani a menügombbal lehet, amikor *térkép módban* vagyunk.

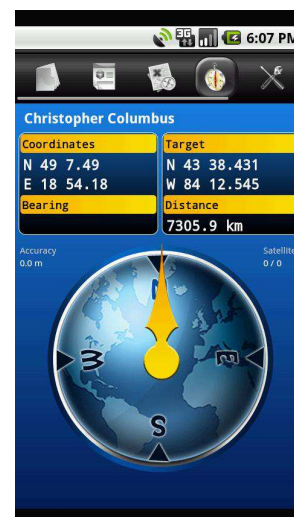
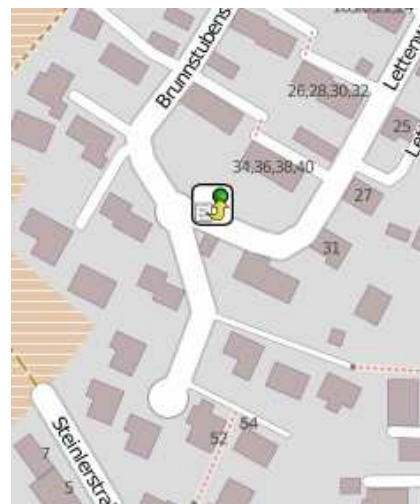
Amíg kültérben vagyunk, *kincskeresés* közben nem feltétlenül kell internet kapcsolódás: ha előzetesen lementetted a térkép részleteit, akkor az mindig elérhető lesz végig a keresés alatt.

Választhatóan, a keresést **iránytű funkcióban** vagy **eligazítás funkcióban** is lebonyolíthatjuk. A geoláda koordinátáinak a tekintetében, a navigációs rendszer nyilakat használ és a kincstől lévő távolságunkat adja meg méterben.

Mindkét esetben lehetséges bármikor visszalapozni a listához, vagy a részletes információkhoz, amelyek további tippeket adhatnak a kereséshez.

Ehhez szintén nem feltétlen kell online lennünk.

Jegyzet 14: Honey és Mumford tanulási stílusai

Honey és Mumford tanulási stílusai

A tanulási stílusokat Peter Honey és Alan Mumford fejlesztette ki, Kolb munkájára támaszkodva, és négy különálló tanulási stílust vagy preferenciát állapítottak meg: **Aktív, Elméleti, Gyakorlati, Reflektív**. Ezek a tanulási megközelítések, amelyek az egyének preferálnak, és azt ajánlják annak érdekében, hogy mindenki maximalizálja a saját tanulási képességeit, hogy:

- értsék meg saját tanulási stílusukat,
- és törekedjenek minél több olyan tanulási helyzetre, ahol ezeket a stílusokat használni tudják.

A következő táblázat összegzi a négy tanulási stílus jellemzőit:

Tanulási stílus	Tulajdonságok	Tevékenységek
Aktív	Az aktív tanulók azok az emberek, akik mindent munka közben tanulnak meg és a gyakorlat során sajátítják el a dolgokat. Nyitottan állnak hozzá minden tanuláshoz, teljes beleéléssel és előítéletmentesen vágnak új kalandokba.	• brainstorming • problémamegoldás • csoportos beszélgetés • kirakók • versenyek • szerepjátékok
Elméleti	Az elméleti tanulók mindenáron meg akarják érteni a ez elméletet a dolgok mögött. Modellek, tények és koncepciók amik elmélyítik a tanulás folyamatát. Elemez és szintetizál, logikai rendszerbe szervezi az újabb információkat.	• modellek • statisztikák • történetek • idézetek • háttérinformációk • alkalmazott elméletek

Gyakorlati	A gyakorlati tanulóknak szükségük van arra, hogy lássák hogyan hasznosíthatják az elméletet a gyakorlatban. Absztrakt koncepciók és játékok csak akkor használhatók, ha az életben való hasznosságuk és alkalmazhatóságuk tagadhatatlan. Kísérletezőek, folyton új ötleteket, elméleteket és technikákat próbálgatnak, hogy lássák működik-e.	• az elméletek gyakorlati alkalmazhatóságának átgondolása • esettanulmányok • problémamegoldások • megbeszélések, viták
Reflektív	A reflektív tanulók megfigyeléssel és a történések átgondolásával szerzik meg tudásukat. Kerülik a szereplést és a pálya széléről figyelnek inkább. Inkább a háttérből elemzik a különböző szempontokat, adatokat gyűjtenek, és így hozzák meg következtetéseiket.	• páros megbeszélés • önelemző kérdőívek • személyiség-kérdőívek • time out • megfigyelő tevékenységek • visszajelzés másoktól • coaching • interjúk

(hivatkozás: <http://www2.le.ac.uk/departments/gradschool/training/resources/teaching/theories/honey-mumford>)

Jegyzet 15: „Szerszámoszláda” - A közösségi média oktatása

A közösségi média oktatásának néhány lehetséges gyakorlata

Jégtörők: segít a tanulóknak feloldódni a csoportban és részt venni a képzési folyamatban. Általában a képzés elején vagy kezdeti szakaszában használják – például az ötnapos COMAPP kurzus legelején megjelenő gyakorlat.

Ötletroham: az egész csoportnak tegyünk fel egy kérdést, majd a válaszokat rögzítsük a táblára. Nagyon fontos, hogy azt írjuk, amit hallunk és ne azt, ahogyan a hallottakat értelmezzük. Jó módszer valami definiálására vagy probléma megoldására. Egy példa az ilyen típusú ötletroham kérdésére – „mi az a közösségi rádió?”.

Nyüzsgő csoport: bontsuk a csoportok 2-4 fős kisebb csoportokra, és kérjük meg őket, hogy gondoljanak át egy adott témát vagy kérdést. Ennek a gyakorlatnak az az egyik előnye, hogy a résztvevők könnyebben nyílnak meg kisebb csoportokban. A kiscsoportos megbeszélés után egy résztvevő összefoglalja a többiek által elmondottakat a nagycsoport előtt.

A képző ismerteti: a képző összefoglal egy adott témát, röviden ismerteti a lényegét. Hasznos módszer egy meghatározott téma ismertetésére, ugyanakkor hatékonyabb, ha a résztvevők maguk jönnek rá a dolgokra.

Bemutatás: a képzés egy bizonyos szintjén egy adott képesség elsajátításához kapcsolódóan a képző gyakorlatokat demontsrál (például hangvágás esetén). A bemutatást követően a résztvevők gyakorolhatják az adott gyakorlatokat. A kutatások szerint egy adott képesség elsajátítását 7 alkalommal kell megismételni ahhoz, hogy rögzüljön és automatikussá váljon.

Kérdezz-felelek!: a képző kérdez, a résztvevők válaszolnak. Nagyon hasznos, hogy egy tudásanyagot rögzítsünk és megszilárdítsunk, ha a résztvevők ismerik az alapokat.

Szerepjáték: egy adott szituáció eljátszása a résztvevők bevonásával (a szituációkat kártyák tartalmazzák). Hasznos új képességek elsajátításánál és egy problémahelyzet más szempontú bemutatásakor.

Szimuláció: egy valódi élethelyzet kipróbálása. Például egy rádióműsor első 15 percének szimulálása anélkül, hogy adásba kapcsolnánk a műsort.

Játék/kvíz: hasznos módszer, hogy meggyőződjünk a résztvevők tudásáról, vagy arról, hogy eddig mennyit sajátítottak el a képzésből. Vigyáznunk kell azonban, hogy ne legyünk szigorúak, mert a számonkérés jellegű játék negatív érzelmeket kelthet a résztvevőkben. Például a különböző

rádióműsorok kapcsán tartott játékos kvíz előhozhatja a résztvevők személyes rádióhallgatási élményeit.

Esettanulmányok: egy szituáció vagy problémahelyzet részletes leírása. A résztvevők rápillanthatnak vagy megismerhetnek egy esetet, esettanulmányt, amely kapcsán közösen megbeszélhetik az adott helyzetet.

Gyakorlatozás: kisebb csoportban, a képzés egy adott részének átbeszélése a képzést vezető személlyel vagy egy adott képesség gyakorlása.

Ez csak a kezdet. Gondold végig, hogy Te milyen képzési módszereket vetsz be általában és melyiket eredményesnek. Melyik működik a legjobban és milyen helyzetben?

Handout 16: Case Study - Course relating to Open Street Map

Family Health and Well-being Project: “Lets get away from the telly!”

Aims

- To promote the sharing of traditional stories, songs and rhymes between generations.
- To value the oral traditions of grandparents relating to play and early forms of communication (rhymes and action rhymes).
- To enable young parents to learn about and share their cultural, social and historical heritage with their children.
- To use site specific / themed songs and stories to raise the level of interaction and communication between parents and their children.
- Raise awareness of local places that are free for families to visit.
- Use mobile technologies for cultural information, travel information, facilities and practical advice.
- Teach practical technology skills of interviewing, sound recording and editing, digital photography, creation of PDF-files, and using OSM software.

By the end of the project participants will be able to:

- Visit local places with their children, tell stories and sing rhymes.
- Work together to create an Open Street map of places to visit.
- Apply basic interview, editing, video and photography skills
- Understand their local geographical, social and cultural heritage and pass knowledge on to future generations.
- Apply IT and Media skills to add information and build map for future projects.

Brief structure of the Open Street Map course

Session 1: Introduction

The introduction would be a relaxed session where mothers / fathers / grandparents and young children could share tea and biscuits. This session would take place in a familiar, non-threatening environment where people would be encouraged to talk and share stories about their children or families. The workshop leader would outline the project briefly.

Session 2: Hot Spot Visit

Everyone (including children) would be taken on a visit to a location where there would be someone (an experienced facilitator) who could tell stories and introduce new games, fun ideas and adventure activities to children and adults.

The facilitator would take photographs and make recordings of sounds if appropriate. (These skills will be taught later in the course to enable the participants to do their own 'content gathering').

Session 3: Developing Content

Select photographs; write up activities that could be included in this Hot Spot. Try out further activities that could be included in the Hot Spot e.g. *Make a Pirate Hat*.

Decide upon other Hot Spots to include on the map.

Session 4 and 5: Introducing interviewing, sound recording and editing skills

Record songs and rhymes (possible older generation involvement). Set tasks to gather more sound recordings to add other Hot Spots supported by an expert storyteller / singer to encourage and motivate people to 'have a try'. Remind participants that although the content may sound professional it is the mother's father's voice is the one the child would like to hear.

Session 6 and 7: Introducing and creating a bespoke Open Street Map

Step-by-step walk through of Open Street map software.

How to embed content to hotspots - Embed hotspot content

Session 8: Conclusion

Complete the Open Street Map with visiting times | buses and other useful information.

Test, share and evaluate.

Hotspot example: Off to the Beach!

Things to consider as content for the hotspot:

- How do we get there? How much will it cost us? (Bus timetables | costs)
- What can we do on the way there? (Songs and rhymes | I -spy)
- What to do when we get there? (Games and Activities)
- What should we take? (Make a list)
- What can we eat? (Recipes for a fun, healthy picnic)

The hotspot could include:

Pre visit PDF downloads of ‘things to do, make and take’

- How to play I-Spy
- Making little boats from recycled materials
- Pirate flags, pirate hat
- Flags for sandcastles
- Things to do when you are there
- Simple fishing net
- Rock pooling – what to look for –identification of creatures and shells
- Information re. Conservation of the marine environment – returning creatures to the rock pools ...etc.
- Making ‘sand boats’ at the water’s edge
- Sandcastles
- Ball games to play together
- Recipes

Songs and rhymes: MP3 downloads

Bobby Shaftoe | Come here me little laddie(songs)

Counting and action rhymes

The Walrus and the Carpenter(poem)

The Owl and the Pussycat (poem)

She sells seashells on the sea shore (tongue-twister)

Jegyzet 17: Bevezetés a kurzus tervezésébe / felépítésébe

Egy közösségi médiaképzés bevezető kurzusának megtervezése

Kis csoportos kurzust tervezzünk (3 vagy 4 fő részére)! Válasszuk ki, kikkel szeretnénk dolgozni! Praktikus „tisztá” célcsoportokat meghatározni és nekik szervezni képzéseket – például migránsoknak, fiataloknak, az időseknek, stb...

El kell döntenünk a következőket:

- Ki legyen a célcsoport?
- Melyek a kurzus céljai, célkitűzései?
- Hány résztvevő legyen?
- Mennyi ideig tartson a tanfolyam, milyen blokkokat alakítsunk ki? Például legyen ez egy 2 napos workshop egy hétvégén, vagy heti 2 óra 15 héten át, vagy ...?
- Hol legyen a tanfolyam, és milyen felszerelésekre van szükség? Szükség van-e valamilyen különleges szolgáltatás biztosítására (pl. gyermekgondozás)?
- Egyedül vagy társoktatóval vezeti a képzést?

 Emlékeztető: használja a 18-as kiosztmányt „segédlet a képzés megtervezéséhez”, amely segítséget nyújt a képzés felépítéséhez!

15 perc alatt dolgozzák ki, majd vitassák meg a tervezett kurzust, hogy később a z összes résztvevőnek bemutatthassák 10 percben, s válaszoljanak a felmerülő kérdésekre!

Jegyzet 18: Bevezető tanfolyam

Bevezető tanfolyam – segédlet a képzés megtervezéséhez

Oktatók:

Résztvevők:

Képzés helye:

Képzési idő és képzési blokkok:

A képzés céljai

- 1.
- 2.
- 3.

A képzés végére a résztvevők képesek lesznek...:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

A képzés felépítése (a képzési blokkok felosztása)

Képzési anyagok és források

További megjegyzések

Jegyzet 19: Értékelési gyakorlat

Értékelési gyakorlat

- Fej/Szív/Táska/Szemetes -

Ez egy gyors, egyszerű és informális értékelő eszköz, amely visszajelzést ad egy esemény, tevékenység vagy projekt eredményességéről. Ez az eszköz igen nagy segítség lehet az értékelés során, mert igyekszik az emberek reakcióit, ahol más, formális értékelési módszerek kevésbé alkalmasak. Megrajzoljuk egy test alakját egy nagyobb ívpapírra, amit azután a padlóra helyezünk. A fejet és a szívet egyértelműen jelöljük, valamint a papírra rajzolunk egy táskát és egy szemetesvödröt is. A résztvevőket ezután arra kérjük, hogy fogjanak négy post-it cetlit, amelyekre ráírják, hogy mit képvisel számukra a fej, a szív, táska és a szemetesvödör – az alábbiaknak megfelelően:

Fej

Valami, amit az esemény, tevékenység, projekt részeként tanultam.

Szív

Valami, ami érzelmileg megérintett egy-egy feladat, vagy a képzés egésze során.

Táska

Valami hasznos dolog, amit magammal viszek a képzésről.

Szemetes

Valami, ami kevésbé tetszett, elhagynám a képzésből, vagy átalakítanám, módosítanám.

Kérjük, először próbálja ki ezt az értékelési gyakorlatot a munkacsoportban, mielőtt kiértékelné ezt az eszközt!

(Átvéve a következő forrásból: The Evaluation Trust: www.evaluationtrust.org/tools/story)